hêviya gel

Sal:4
Hejmar:30
Adar 1990

KARKERÊN HEMÛ WELATAN Û GELÊN BİNDEST YEKBİN!

DİPTEN GELEN DALGA DEVLET TERÖRÜYLE ÖNLENMEK İSTENİYOR

1990 yılında toplumun her kesiminde büyük bir hareketlilik gözleniyor. İşçi sınıfı, öğrenciler, köylüler, aydınlar ekonomik-demokratik haklar için mücadeleyi yoğunlaştırmış bulunuyorlar. Özellikle 66 maden işçisinin Yeniçeltek'te katledilmesi ardından işçi sınıfı derinden homurdanmaya başladı. Bir dizi eylemler geliştirildi. Baharla birlikte yeni yeni grev dalgalarının geleceği sömürgeci burjuvaziyi ürkütüyor. Öğrenci gençlik anti demokratik uygulamalara ve polis baskısına karşı sesini yükseltiyor. Üniversite işgalleri, barikatlar, polisle çatışmalar gündeme girmiş bulunuyor.

Cezaevlerinde insanlık dışı uygulamalar devam ediyor. Yıllardır direnişin kalesi haline gelen zındanlarda, önemli bir deneyim birikimine sahip olan özgürlük tutsakları yeni saldırılara karşılamaya hazırlanıyor. "Avrupa'lılaşacağız" diyerek Avrupa tipi tek kişilik hücreler oluşturmaya çalışan ve böylece politik tutuklular arasındaki ilişkiyi kesmek, izole etmek isteyen yönetimin hazırlıklarına karşı tutuklularda eylem hazırlıklarına başladılar ve demokratik kamuoyunu bu konuda duyarlı olmaya çağırıyorlar.

Ege Bölgesi köylüleri tütün baş fiyatının açıklanmasıyla birlikte ayağa kalktılar. Tüm umutlarını tütüne bağlıyanlar tütün baş fiyatının 10.500 TL. olarak açıklanmasıyla açlığa mahkum edildiğini anladılar. Sokaklara döküldüler, yolları kesip barikatlar oluşturdular, tekel binalarını basıp 52 iş yerini tahrip ettiler.

Kuzey Kürdistan'da gerginlik devam ediyor. Sömürgecilerin özel timleri köy korucuları, askeri, polisi kar etmiyor. Kürdistan'da 400 köyün boşaltılması ve onbinlerce kürdistan'lının toprağından sökülmesi, tampon bölgeler oluşturulması savaşı durdarmıyor. Aksine, gelişen mücadele, gün geçtikçe daha geniş kesimleri kapsıyor. Önü alınmaz gelişmeler karşısında karanlık güçler devreye girmiş bulunuyor. Devlet içinde devlet olarak kurumlaşanlar terör estiriyor. İkiyaka köyündeki katliamlar henüz unutulmadan bu kez Türkiye'de Kemalist yazar Prof. Muammer Aksoy ve ardından Hürriyet gazetesi yazarlarından Çetin Emeç bu karanlık güçler tarafından katledildi. Burjuva güçler gelişmeleri sağ-sol çatışması olarak gösterip kendi çirkin emelleri için yeni senaryolar hazırlıyorlar. Gelişen muhalefeti bastırmak, Kürdistan'daki sürgünleri, katliamları gözden gizlemek ve yeni katliamlara haklılık kazandırmak istiyorlar. 10 yıldan beri büyük çabalarla oluşturulan, devletin terör kurumları olan yeni istihbarat örgütleri, kontr-gerilla, ve özel timler, yeni bir askeri müdahaleye gerek duyulmadan ve yıpranan orduyu fazla öne çıkarmadan -ama tam desteğini alarak- devletin varlığını koruma doğrultusunda faaliyetlerini arttırmış bulunuyorlar. İktidar ve burjuva muhalefet partileri "Terör zirvesi"ni topladılar. Yeni katliamlar için, tüm burjuva güçlerinin birlik ve bütünlük içinde olduklarını gösterdiler. Toplumun tüm dikkatlerini karanlık güçlerin yarattığı bu eylemlere çektikten sonra, devlet terörü Kürdistan'da doruğa tırmandı. Mardin-Savur yakınlarında çatışmaya giren 13 PKK'lı şehit edildi. Halk şehitlerine sahip çıktı. Kasaplar deresi vb. toplu mezarlara karşı kinle dolu olan Kürdistan halkı, şehitlere karşı son görevlerini yerine getirmek için Mardin-Nuseybin'de cenaze törenine katıldı. Şehitlerin toprağa verilmesi ardından kasaba merkezine doğru yürüyen 4 bin kişilik kitle, sömürgecilerin ağzı salyalı itleri olan özel tim tarafından dağıtılmak istendi, kitle silahla tarandı. Çatışmalar ve arama operasyonu dört gün devam etti. Halk topyekün eylemliliğe katıldı. iki ekmek fırını dışında genel olarak kepenkler indirildi. Tüm çağrıya rağmen esnaf dükkanlarını açmadı.

Olayların duyulması üzerine Diyarbakır, Elazığ ve diğer çevre illerde protesto eylemleri başladı. Nuseybin'in dışında Elazığ ve Diyarbakır'da da 500'e yakın kişi gözaltına alındı.

Bu kez dalga dipten geliyor. Yaşadığımız süreç 1980 öncesi değil. Çatışmalar sivil güçlerin sağ-sol çatışması hiç değil. Bugünkü gelişmeler faşist sömürgeci devletin tüm kurum ve kuruluşlarıyla ilerici-devrimci kesimlerin hesaplaşması temelindedir. Çatışma genelde devlet güçleriyle Kürt halkı ve Türkiye devrimci-demokratları arasında devam edecektir. Burjuvazinin karanlık güçleri bu mücadelede devrimcilerle geniş halk yığınlarını biribirinden koparmak amacıyla devreye girmiş bulunuyor. Bu konuda duyarlı olmak ve gelişen kitle hareketlerini kontrole almak için gerekli örgütlülükleri hızla oluşturmak gerekiyor. Gelecek günlerin kazanımı Kürt halkının ve Türkiye devrimci-demokratlarının örgütlülük düzeyine bağlıdır. kendiliğinden gelişecek kitle eylemliliğine önderlik edebilecek örgütlenmelerden yoksun olduğumuz ise Kürdistan'lı ve Türkiye'li devrimci hareketin acı bir gerçeğidir. Gün, devrimci mücadeleyi ileri götürmek için örgütlenme günüdür!..

Cezaevlerinde yöneticilerin provakasyonları kol geziyor. Yeni katliamlar peşinde koşan yönetimin bu çabalarını boşa çıkarmak için cezaevleri kitleleri ve devrimci kamuoyunu duyarlı kılıyor ve göreve çagırıyor. Sagmalcılar ve Malatya E tipi cezaevlerinden dışarıya ulaştırılan bu duyuruları yayınlarken, bu doğrultuda gerekli adımların atılması, cezaevlerindeki provakasyonları boşa çıkarma çalışmalarıyla aktif dayanışma içine girilmesini, yeni ölümlere meydan verilmeden harekete geçilmesi gerektiği kanısındayız.
Heviya gel

KAMUOYUNA

Sağmalcılar Cezaevinde bulunan biz, siyasi tutuklular, idarenin keyfi tutumları nedeniyle, yeni yeni pravakasyonlarla, olağanüstü durumlarla karşı karşıya kalarak, olumsuz sonuçlara yol açacak gelişmelere maruz kalıyoruz.

Bu cezaevine sevk edildiğimizden beri, köşe başlarını tutarak, rüşvet ve çeşitli yolsuzluklarla sömürü çarklarını sürdüren bir avuç yöneticinin rahatı kaçtı. Ve bizlerin, buradan sevk edilmemiz için, ellerinden geleni yaptılar, yapıyorlar. Bunun için basında, "cezaevindeki görevliler görevlerini yerine getiremiyor", "kovuşlara girilemiyor", "elini kolunu sallayan firar ediyor", "bu cezaevi dağıtılmalıdır" benzeri haberleri bilinçli olarak eksik edilmiyerek sürgün meşrulaştırılmak isteniyor.

Başlangıçtan beri tüm cezaevlerinde uygulana gelen, insanca yaşam koşulları dahilinde değerlendirilecek olan haklar, burada istikrarlı bir şekilde hayata geçmiş değil. Her defasında yeni bir gerekçeyle bunların uygulanması engelleniyor. Ve keyfi yönetim pervazsızca sürdürülüyor. Bu konuların ele alınıp sonuçlanacağı, tüm görüşmeler sırasında, provakasyonlarla, gerginlik arttırılarak, biz tutuklular, askerlerle, operasyonlarla yüz yüze bırakılıyoruz. Daha geçen Mayıs ayında, 150'yi aşkın arkadaşımızın yaralanarak, tüm eşyalarımızın kullanılmaz hale gelene kadar yağmalanmasına neden olan operasyon, sıcaklığını korurken yenileri için fırsat kollanıyor. Dışarıda ailelerimiz joplanıyor, içerde bizler benzer saldırılarla karşılaşıyoruz. En son, yılbaşı öncesi, görüş kabinlerinin ve kadın siyası tutukluların koğuş sorunlarının insani koşullara uygun hale getirilmesi vb. taleplerimiz, haklılığı kabul edilerek, çözülmek üzere yılbaşı sonrasına ertelendi. Daha sonraki süreçte de, her hatırlatıldığında, çeşitli bahanelerle görüşülmekten kaçınılarak, hiç yoktan sorunlar yaratılıp, bizleri operasyonlarla, askerlerle karşı karşıya getirme çabalarına girildi.

Bu sorunlarımızdan, kadın siyasi tutukluların yaşamak zorunda bırakıldıkları koğuşun olumsuzlukları, kendini acil bir şekilde çözümlemek üzere dayatmış, tahammülü güç boyutlara ulaşmıştır. Kadın siyasi tutuklular, 36 kişilik koğuşta, zaman zaman 100'ü aşkın bir mevcutla, adli suçtan tutuklularla birlikte, bulaşıcı hastalıklarla, tehlikeli olabilen ruh hastalarıyla, yeni doğmuş bebeklerin üstüste olduğu, yemeklerin yataklarda yenilmek zorunda kalındığı, bırakalım dolaşmayı, ayakta duracak yerin zor bulunduğu, mutfak, banyo, tuvalet gibi zorunlu ihtiyaçların karşılanamadığı, siyasi tutukluğun getirdiği çalışma ortamından uzak koşullarda yaşamak zorunda bırakılmaktalar. Bu koğuşa gelindiğinde, idarenin bizlere ilettiği "geçiciliğin" ve ilerdeki günlerde yeni bir koğuş açılması "sözleri" aylar geçmesine rağmen, bugün-yarın denilerek geçiştirilmeye çalışıldı.

1 Şubat günü, bu duruma katlanamıyacaklarını söyleyerek, eşyalarıyla koridora çıkarak, söz verilen yeni koğuşlarına geçmek üzere bekleyen kadın siyasi tutuklular, idarece yanıt verilmeksizin, günlerce beton üzerinde sabahlamak zorunda bırakıldılar. Temsilcilerimize verdikleri "üç gün bekleyin, beş gün bekleyin, çözülecek" benzeri, ciddiyetsiz, ikna edici olmaktan çok uzak yanıtlar üzerine, geçici olarak boş bulunan koğuşlardan birine yerleşmek zorunda kaldılar. Başlangıçta itiraz eden yöneticiler, daha sonra durumu kabullenmiş görünerek, burayı geçici olarak kabul ettiklerini ve bu süre için, barınmaya uygun hale getireceklerini söylediler.

3 Şubat sabahı, siyasi ve adli tutukluların bulunduğu bütün koğuşların anahtarları toplanarak kapılar açılmadı; yemekler verilmeyerek ihtiyaçlar karşılanmadı. Koğuş önlerindeki sivil personel çekilerek askerler doldurulldu. Bunlar bizim için anlaşılmaz değil, yeni bir operasyonun belirtileriydi. Koridorlara asker doldurulduktan sonra, kadın siyasi tutukluların geçici olarak yerleştirildikleri koğuşa, erkek gardiyanlar ve askerlerce, apansız saldırıldı. Tutuklular, yüzlerce metre sürüklenerek, tekmelenerek, joplanarak götürüldüler. Toplam 12 kadın siyasi tutuklu, asker, erkek ve bayan gardiyanlarca dövülme sonucu, çeşitli şekillerde yaralanarak tedavi altına alındılar. Bunlardan bir arkadaşımız hastahaneye yatırılmış durumda.

Yapılanlar bunlarla sınırlı kalmadı. Kadın tutuklulara yapılan bu saldırı sonrası, erkek siyasi tutukluların koğuşlarına da saldırı hazırlıklarına başlandı. Gardiyanlar ve ikinci müdürlerle cezaevinde hiç bir olağandışılığın olmadığını öğrenmelerine rağmen, birinci **Müdür Mustafa Yeleğen, Cezaevi Savcısı Muzaffer İnanlı** ve diğer savcı, **Dış Güvenlik Amiri Bnb. Halit Kayır, iç Güvenlik Amiri Bnb.Feridun Baran, Üstğm.Tugay Karataş, Üstgm. Ayhan Bozpınar** ısrarla olay var havası verdirtmeye çalışarak, operasyon zemini yaratmaya çalıştılar. Tutuklularla yüz yüze olan personelin, olay olmadığına ilişkin anlatımları da etkili olmadı. Tüm girişimlerimize rağmen, yetkili bir ağızdan dışa vuran bir açıklama alamadık. Ve askerler, askeri marşlarla motive edilerek üzerimize saldırtıldı. Bu saldırıya karşı savunma amacıyla, kapı arkalarında barikatlar oluşturduk. Tahrikle-

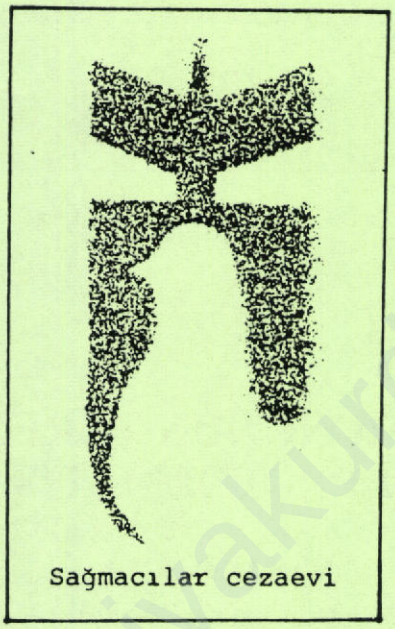
re rağmen, olayları kendi çabamizla önlemeye çalıştık. Bi gün boyunca, elektirimiz, sularımız kesildi; tüplerimiz toplandı, yiyecek ve benzeri ihtiyaçlarımız giderilmeyerek, olası durumlara hazırlık amacıyla, cezaevi kapısında anbulanslar bekletildi. Fakat, amaçlanan boyutta bir saldırının nedenlerini yaratamadıklarından askerleri çekmek zorunda kaldılar.

Şu an cezaevinde yaşam, kısmi de olsa, normale dönmüş; müdür ve savcının provakasyonları boşa çıkarılmış durumda. Fakat sıradan insani taleplerimizin çözümü noktasında, bir adım dahi, atılmış değil. Fırsatı bulunduğunda, yeni yeni provakasyonlarla karşılaşacağımızın belirtileri apaçık ortada. Bu gibi saldırılar karşısında haklı olduğumuzun verdiği kararlılıkla kendimizi koruyacağız.

Halkımızı, devrimci-demokrat, ilerici kamuoyunu ve tüm insan hakları savunucularını, **Sağmalcılarda gerçekleştirilmek istenenler karşısında duyarı davranmaya ve sorunlarımızı sahiplenmeye çağırıyoruz.**

6.2.1990
SAĞMALCILAR'DAKİ SİYASİ TUTUKLULAR

MALATYA E TİPİ CEZAEVİNDEN DEVRİMCİ DEMOKRAT KAMUOYUNA

12 Eylül rejiminin yarattığı iktidar, haklarımızı, insanlık değerlerini hiçe sayarak, emekçi halklarımızı ekonomik olarak sömürmekte, siyasal ve kültürel olarak baskı altında tutmaktadır. Ve bu uygulamalarını, baskı ve şiddet politikası ile, her geçen gün arttırarak devam etmektedir. Bunun en belirgin yansıması, bahar eylemlerinde, işçilere yönelik saldırılar, **"demokratik özerk üniversite"** şiarıyla yükselen öğrenci gençliğin haklı talebine yönelik baskılar, Kürt halkının kendi kimliğini ortaya koyarak, baskı ve zulme karşı, ulusal ve toplumsal dirilişine yönelik vahşi uygulamalar, sürgünler, cezaevlerinde onur ve beyinlerini teslim etmeyen devrimci tutsaklara karşı rejimin saldırıları...Ölüm yolculuğuna çıkarılan Eskişehir'deki devrimci tutsaklara, Aydın'da vahşice saldırarak iki devrimcinin şehit edilmesi gibi, insanlık dışı uygulamalarını, en bariz bir biçimde, görebiliyoruz.

Yıllarca Cezaevlerinde uygulanarak süregelen işkençe, baskı ve yıldırma politikaları, bugün, başka biçimlerde sürdürülmeye çalışılmaktadır. Yaşamlarını ortaya koyarak kazanılan insani hak ve kazanımlarımızı içine sindiremeyen iktidar, öc almak temelinde, yeni uygulamalar hazırlamaktadır. Bunun en somut örneği, Eskişehir cezaevinin tek tek hücrelere bölünerek, birbirlerinden soyutlanarak, özel baskı yöntemleriyle, devrimci tutsaklar, teslim alınmaya çalışılarak, yavaş yavaş yok etme politikası olan bu yeni uygulamanın üstünü örtmek için, Adalet bakanlığı, yaptığı demegojik açıklamalarla "iyileştirme" adı altında kamuoyunu yanıltmaya çalışmaktadır.

Bizler, devrimci tutsaklar olarak, iktidarın son zamanlarda, cezaevlerinde oynamak istediği oyunların, mantığının altında yatan gerçeğin, kişiliksizleştirmeye yönelik, hazırlanmış oyunların bir parçası olduğunun bilincindeyiz. Bugüne kadar, nasıl değerlerimizden ödün vermeden gelebilmişsek, bundan sonra da aynı yolu izliyeceğimizi, bir kez daha haykırıyoruz...

Aydın cezaevinde sergilenen, insanlık ölçütleriyle bağdaşmayan, keyfi uygulamalarai protesto ediyor; hak ve özgürlüklerden yanayım diyen herkesi, cezaevlerine yönelik baskılara karşı duyarlı olmaya davet ediyor, Aydın Cezaevindeki olası gelişmelerde sessiz kalmayacağımızı duyuruyoruz.

Şubat 1990

Malatya E tipi Cezaevinden, tutuklu ve hükümlü arkadaşları adına;

Hüseyin İşçi, İbrahim Akan, Sıracettin Akyol, Ali Bitirgeç, Kenan İnce, Fevzi Köz, Haydar Yurtsever, Turgut Serbest, Yakup Baysan, Osman Filiz, Sıddık İşi, Oğuz Yaman, Rıfat Sefalı

www.agirakurdi.org

Türkiye sol hareketinin başlattığı siyasal birlik sorunu, değişik platformlarda, çok değişik konuları kapsayarak sürdürülüyor. Bu tartışmaların verimliliği, birlik yolunda sonuç verip vermeyeceği ayrı bir konu..Ancak tartışmaların hala Türkiye ve Kürdistan gerçeğine teğet geçtiği, can alıcı sorunların hala tartışma gündemine girmediği, pratik eylemlilikten uzak tartışmaların sürdüğü de bir gerçek.

Kürdistan sol hareketinin de birlik zemini aradığı ve hatta, bazı Kürdistanlı güçlerin -15 yıldan beri ayrı bir örgüt olarak Kürdistan'da yürüttüğü faaliyetin özeleştirisini de vermeden- Türkiye sol hareketiyle yeniden örgütsel-siyasal birlik zemini aradığı gözleniyor.

Türkiye sol hareketinin başlattığı ve Avrupa'nın değişik bölgelerinde yapılan birlik platformlarına N.Heval'ın sunduğu, kısa da olsa, Örgütlenme sorununda ulusal sorunun önemini vurgulayan, tarihi birtakım gerçekleri ortaya koyarak, tartışmaları daha gerçekçi bir zemine çekmeye çalışan yazısını okuyucularımıza sunmakta yarar görüyoruz.

Heviya Gel

KÜRDİSTAN SORUNUNUN TÜRKİYE DEVRİM SÜRECİNDEKİ PROBLEMATİK YÖNLERİ

N.HEVAL

Bugün yaşanan sosyalizmin genel sorunları içinde, sosyalist ülkelerde başgösteren ulusal hareketlenmelerin şaşırtıcı etkinliği, sosyalist devrim ve çevre uluslar sorununa, yeni boyutlar kazandırmış bulunmaktadır. Birşok siyasi hareket, bizde, kendisini sosyalizm ve ulus sorununda esaslı bir hesaplaşmaya kapalı tutmakta direnmektedir. Sosyal olaylar o kadar hızlı gelişmektedir ki, eski görüşlerinde direnenleri politik arenada basit birer seyirci durumuna getirmektedir. Oysa devrimci bir eylem ve politika yürütmek isteyen örgütler açısından sözkonusu ülkelerde yaşanan olaylar, önemli bir teorik ve politik potansiyele sahip olgularla doludur. Sovyetlerde, doğu Avrupa ülkelerinde, Çin'de veya Küba'da neler yapılmıştı ve hangi teorik formülasyonlarla ulusal ya da azınlıklar sorununa yaklaşılmıştı da, aynı toprağı ve devleti kardeşçe paylaştıklarına inandığımız insanlar, uluslar, biribirlerinden toprak talep eder duruma gelmişlerdi. Ya da sosyalist Küba'da, insanın hangi etnik değeri, kendisinden daha kalabalık bir ulus karşısında alay konusu oluyor, ikinci sınıf vatandaş sayılmalarını gerektiriyordu? Bu tür ulusal azgınlıkların, ulusal egoizmden kaynaklandığını söylemek, tarihi bir süreç için olanaklı da olsa, sosyalist bir yapı altında, aynı hastalıkların devam etmesinin, ayrı bir yorumunun olması gerektiği kanısındayız. Ulusal egoizmlerin, insanın varlık karekterinden geldiği şeklindeki idealist görüşlere inanmak, sosyalistler açısından bilimsel değeri olmayan görüşlerdir. Öyleyse, ulusun, tarihin belli bir aşamasına denk düştüğüne inanan bizler için, ulusal yapılanmalarda ve bu yapılanma içindeki bireylerde, tarihsel süreç içinde, bir değişim ve gelişim aramak gerekmektedir. Uluslardaki bu olgunluk seviyesinin, kendilerini bir devlet biçimi şeklinde örgütleme ve bunu doyurucu biçimde yaşamada yattığını söyleyebiliriz. Çok uluslu devletlerde, bunun temelini, teorik olarak eşit değerlerde birlik, anlayışında bulmak olanaklıdır. Ancak, bu eşitliğin garantisi nerede olacaktır? Birbirini eşit değerlerle kontrol edemeyen ve etkileyemeyen bir yapı içinde bu eşitliğin dozunun, birilerinin lehine, biraz fazla kaçması her zaman için geçerlidir. Yine öyle görünmektedir ki, Sovyetler Birliği'nde bu eşitliğin anayasal kurumları tam anlamıyla oturtulamamıştır.

Bugün bu tür tesbitleri, düne göre, daha cesaretle söyleme olanağına sahibiz. Ve kuvvetle inanmaktayız ki, sosyalizmin kapitalizm karşısında, gerçekten alternatif bir sistem haline getirilebilmesinin şartları, bugün Doğu Avrupa'da, Sovyetler Birliği'nde veya Çin'de yaşanan kırizin içinden ortaya çıkacaktır. Tek sesliliğin ağır baskısı altında yaşayan bu toplumların, kapitalizmin yıkıcı karekterini zihinlerden silmeleri imkansızdır. Bugün yaşanan toz bulutları dağıldığında, toplumsal istemlerin nerelerde yoğunlaştığı daha iyi görülecektir. Daha bugünden bunun seslerini duymaktayız. Bu anlamda diyebiliriz ki, birkez daha "Geri Asya"nın "İleri Avrupa"yı yakalama şansı vardır. Ancak birilerinin, bu son gelişmelerden, kendilerine pay biçmeleri için acele etmemeleri gerektiğini sanıyorum. Özellikle SSCB'yi ve Doğu Avrupa ülkelerini eleştiri merkezine koyanlar açısından bunu söylemeyi gerekli görüyorum. Çünkü bu ülkelerde olanlar ve olacak olanlar, hiçte onların çizdikleri doğrultuda gelişmemektedir. Bu tür eleştiri

merkezlerinin klasik düşünceleri, alternatif bir yapı oluşturmaktan çok uzaktır. daha ileri giderek, bizzat bu akımların, kendilerini eleştiri süzgecinden geçirmek zorunda olduklarını vurgulamak gerekiyor. Sovyetler'de her gelene alkış tutan, "ezili takipçilere" ise, söylenecek en iyi şeyin "artık söylenecek bir sözün kalmadığı" olacaktır. İşte ulusal soruna bakış açıları, her iki kampta yer alan gurupların, en hassas noktalarını oluşturmaktadır.

Ulusal Soruna ve Türkiye'de Kürdistan sorununa ilişkin değerlendirmelere girerken, bugünkü aktüel gelişmelerin bize sunduğu somut olguları da göz önüne alarak, bir değerlendirmeye gitmeyi uygun gördük.

Kendi tarihsel gerçekliğimize ilişkin ise, söyleyecek oldukça çok şey var... Ancak biz burada, sorunun metodolojik yönüne özel bir önem vereceğiz.

Türkiye'de politik bilincin gösterdiği gelişmelere güvenerek, Kürtlerin Ulus ya da henüz ulus olmama gibi tartışmalarını nihayet bir kenara koyuyoruz. Şimdi yine sevinerek söylemek gerekirse, Kürdistan diye bir ülkenin var olduğu tartışmalarında da bir ilerleme kaydedildiğini görüyoruz. Buraya kadar sorun yok..Ama sorun, bizim için, buradan sonra başlamaktadır.

Ulusal sorunun kendisi, birkısım isimlendirmelerin dışında, olduğu gibi durmaktadır. Çeşitli iradi zorlamalarla, politik yapılar, Kürdistan'a ilişkin görüşlerinde temel değişiklikler yapmış değillerdir. Bu nedenle, öyle görülmektedir ki, iş yine büyük ölçüde "milliyetçi"lere, "ayrılıkçı"lara ya da uzun zamandır sosyalist demokrasi tartışmalarını canalıcı bir sorun olarak gören, Türk solu içindeki, anti-şövenist ilkenin öncüleri olan arkadaşlara düşmektedir.

Yapı, böylesine bir karışıklık gösterse de, şüphesiz yol alacağız... Buna olan inancımız, birilerimizi biryerde toplayacaktır.

Çağdaş antropologlardan Claude Levi-Strauss, tarihin önemini anlatırken şöyle der: "tarihi bilmeyenler, kendilerini bugünün cahili olmaya da mahkum etmektedirler. Çünkü, şimdinin unsurlarını karşılıklı ilişkiler içinde tartmaya ve değerlendirmeye, yalnızca tarihsel değişim izin vermektedir." Ve şöyle devam eder: "Her türlü anlaşılırlık arayışının çıkış noktasını tarih oluşturur. Kimi meslekler için söylendiği gibi, tarih herşeye götürür adamı, ama, içinden çıkma koşuluyla."

Bu nedenle, tarihten öğrenmenin ve yeni geleceği hazırlamanın bilimsel bir metot sorunu olduğunu, biz marksistler çok iyi bilmekteyiz. Ancak her şeye -bilim değil- politika bulaştırma hastalığına sahip "solcularımız" için durum, bu açıklıkta değildir. Politik önyargıları, tarihin işleyiş biçimine değişik kaygılar nedeniyle kattığımızda, ortaya masal diyebileceğimiz, tarihin variasyonlarının çıktığını göreceğiz. Oysa, olmuş bitmiş tarihin, siyasal arenaya, olduğu biçimde, işlediği biçimde alınması, Marksist terminolojiyi zenginleştirmekten başka, resmi terihe alternatif bir yapının ortaya çıkmasına da hizmet edecektir. Bu olgu, siyasal hareketlerin kendi kısa tarihlerine ilişkin sorunlarda da geçerlidir. Kendi siyasal geçmişlerini çarpıtmalarla düzeltmeye çalışanlar, toplumsal değerlere olumlu ne katabilirler? kaldı ki, bu gibiler kendilerini, esaslı bir özeleştiri mantığından uzak tuttuklarından, eski yapılarında bilinçsizce direnmektedirler.

Ben bu nedenlerle, tarih sorununun, Türkiyede hala bir fenomen olduğunu söylüyorum; ve buna ayrı bir önem veriyorum. Çünkü, Türkiyede siyasal hareketler, tarih alanında çalışmalar yapmaktan çok, akademik çevrelerin çalışmalarıyla yetinmektedirler. Oysa bu çevrelerin, akademik olmalarından kaynaklanan özel sorunlarla birlikte, devlet baskısı, onların, sorunları gerçek nitelikleriyle açığa çıkarmalarına engel durumdadır. Bu anlamda, yapılan çalışmalar, resmi tarih anlayışının çeşitli varyantları durumunda olmaktadır. Örneğin; Doğan Avcıoğlu bu varyantlardan biridir. Sol, bu görüşlerden önemli ölçüde etkilenmiştir.

Oysa bu kişiler, TC'nin temelini oluşturan Osmanlı İmparatorluğunu ele alırken, Osmanlı'nın siyasal tarihini, emperyalizmin bu ülkeye girmesiyle, yani, yarı-sömürgeleşmesiyle başlatırlar! daha önceki parlak dönemin ekonomik-politik yapılanmasına bir isim takmaktan, her nedense, ısrarla kaçınırlar. Acaba bunu söylemekle, böylesi bir siyasal tesbite gitmekle, TC'nin siyasal karekterinin de zan altına sokulmasından mı korkulmaktadır?.. Hatta bazı "sol-liberallerimiz" Osmanlı'nın, Balkanlarda, yerli halkı kendi despotlarından koruduğunu, savunmaktadırlar. Ama bunu söylerken, kendi halkına despot olan bir devletin, bir başka halkı korumasının altında yatan, yönetme sorununun espirisini anlamamakta ya da anlamak istememektedirler. Osmanlı, pekte gelişi güzel "kılıç zoru" üzerine kurulmuş bir devlet değildi. Aksine, Makyavelci devlet anlayışı içinde, merkezi devlete bir örnektir.

Gerçekten de Osmanlı'nın, çevre halkları, bu arada Kürtleri de koruduğunu söylemek elbette mümkündür. Ancak, bu koruyuculuğun bir başka ülke toprakları üzerindeki işleyiş biçimine baktığımızda, bunun, **sömürgeciliğin** ünlü **"kültür götürme"** ve **"yerli halkları koruma"** anlayışından farklı olmadığını göreceğiz.

Neden ve hangi siyasal hak, bir devletin, bir başka ülkenin siyasal egemenleri üzerindeki baskısını geçerli kılabilir? Bu, ancak sömürgeci zorun kendisiyle ifade edilebilir.

İngiliz sömürgeciliğinin, Hint köylü ekonomisini yıkarken, onları, "yerli zorba ve sömürücülere karşı koruduklarını" söylemesiyle, veya Fransız sömürgeciliğinin, Cezayir'in toplumsal ve ekonomik kurumlarını, Arap-Berberi halk kitlesi içinde, kendi siyasal denetimi altında koruyucu görmesiyle, Osmanlının koruyuculuğu arasında siyasal planda bir ayrım yapmak için herhangi bir neden yoktur. Bütün bunlar, sömürgeci devletin, başka topraklardaki varlığına ilişkin vazgeçilmez şartlarıdır. Yine bu şartları, daha ince bir politikayla, Makyavel'in, kolonileri yani sömürgeleri elde tutma samatının metotları arasında görmekteyiz. Makyavel'e göre bu ülkelerde "güçlerini kuvvetlendirmek için, zayıfların korunması ve güçlerinden şüphelendiklerimizin ise güçlerinin bölünmesi" esas politika olarak takip edilmelidir.

Kürt toplumu Osmanlı yönetimi altında, bu bölünmüşlüğü, iliklerine kadar yaşamıştır. Osmanlılar, Kürdistan'da sömürgeci uygulamalarını gerçekleştirirken, feodal beylerin güçsüzleştirilmesi için aşiretlere ayrı bir statü uygulamışlardır. Bu nedenle, 400'den fazla aşiret mirliği, yani presliği oluşturulmuş ve bu aşiretleri direk merkezi yönetimin koruyuculuğuna almıştır. Dolayısıyla feodal beylikler, kendi topraklarında "özgürce dolaşan"

bu aşiretlere dokunamamışlardır. Oysa, Kürt beyliklerinin gelişip güçlenmesi için bu aşiretlerin güçlerine ihtiyaçları vardır. Kürdistan'da çeşitli feodal güçler arasından, güçlü birinin çıkıp diğerlerini etkiliyememesinde izlenen bu politikanın rolünün olduğu görülmektedir. Buna karşın feodal beylikler, kendi sınırlı ve bölünmüş güçleriyle, Osmanlıya, her zaman sorun yaratmaya devam etmişlerdir. Bu da onların, devlet yapısından kurtulma istemlerinin ne kadar güçlü olduğunu göstermektedir. Aşiretler ise, elde ettikleri bu otonomilerini TC döneminde de sürdürmüşlerdir. Son dönemlere kadar (1980'li yıllarda) hala, TC. hüvüyeti taşımayan, belirli bir yerleşim merkezi olamayan bu "özgür aşiret"lerin var olduğu bilinmektedir. Ancak, yine aynı Osmanlı, Batı Anadolu'da, Toroslarda ve Konya ovalarında göçer Türkmen aşiretlerini toprağa zorla yerleştirme mücadelesi vermiştir. Dadaloğlu isyanı, yürütülen bu politikaya karşı tepkinin, Türkmen boylarındaki en güzel ifadesidir. Diğer taraftan Osmanlı, yürüttüğü bu politikayla, kendi topraklarındaki aşiretleri bir düzene koyup, toprağın işlenmesi kanalıyla üretim birimlerinin ortaya çıkmasını sağlamış, böylece ekonomiye bir yön vermiştir.

Kürdistan'da toplumsal yapıyı bölüp parçalayan, iç dinamiklerden yoksun eden, bu halkın olması gereken siyasal yapıları önünde engel teşkil eden ve tümüyle merkezi yönetime bağlayan bir sistemin adına sömürgecilikten başka ne denebilir? Osmanlının yürüttüğü bu politikanın, bugünün farklı koşullarında bile, Kürdistan'da nasıl bir toplumsal yaralara yol açtığı görülüyor. Hala devlet, aşiretler üzerinde oynayıp, onları ulusal ve toplumsal kurtuluşun önüne dikebiliyor. Bunun bir Osmanlı mirası olduğunu ve TC.'nin Kürdistan'daki şekillenmesinin bu miras üzerine yükseldiğini neden gizleyelim? Bunu söylemekle kime karşı yanlış yapılıyor? Bu iyi tesbit edilmek zorundadır. Sorun, sadece ilgili devletin, Osmanlının, kendisine ait bir siyasal tesbiti olsa, biraz da güler geçerdik.. Ama, siyasal hareketler, bu tesbitler üzerinde zoraki oynayarak, bir halkın kurtuluş mücadelesinin önüne dikiliyorlar. Bunu da "birlik" adına yaptıklarını söylüyorlar. Kimileri açıkça şunu söylüyor: "Marksistlerin ulus diye sorunları yoktur". Bizce sorun, ulusun kendisi açısından değil, ama ulusal hakların, çağdaş toplumlarda taşıdığı güçlü potansiyel açısından ele alınmalıdır. Bu anlamda Komünistlerin Kürdistan'da özel bir sorunları vardır.

Türkiye'de, ulusal sorunun sağcı yorumuna kaynaklık eden Misak-ı Millici anlayış, ülkenin toplumsal yapısına ilişkin sosyolojik görüşlerde de kendisini göstermektedir. Bu görüşlerin etkinliği altında, uzun zaman, her iki halkın birliği, mevcut örgüt yapısının içinde yer alan unsurlarla anlatılmaya çalışıldı. Oysa, örgütler içindeki tek tek unsurların bireysel katılımlarını, bir ulusun siyasal temsilcileri olarak görmemiz için ortada somut bir model yoktur. Onların, bir ulusun ya da ülkenin temsilcileri olabilmeleri için, kendi ülke gerçekliğinin verdiği sorumluluklarla donanmaları ve savaşım vermeleri gerekmektedir. Tam bu noktada, sözkonusu ihtiyaca yanıt vermek için yaratıldığı söylenen, "seksiyon örgüt" modeli karşımıza çıkmaktadır.

Koşullandırıldıkları varlık yapılarından bir tek ayrı mücadele taktiği ile beslenmeyen, gözlerinden metrepol partilerinin gözlüklerini bir türlü düşürmeyen bu "seksiyon" ve "partilerin", Kürdistan Ulusal Kurtuluş Mücadelesine yapacakları bir katkı yoktur.

İlkesiz birlik adıyla anabileceğimiz bu anlayışlara kaynaklık eden şey, Türkiye'ye ilişkin sosyo-ekonomik tesbitlerdir. Siyasal hareketler, sosyo-ekonomik tesbitler yaparlarken, Misak-ı Millici mantıktan birtürlü kurtulamamaktadırlar. Öte yandan, Kürdistan'daki sosyo-ekonomik yapının ayrı bir analizini gündemlerine hiç bir zaman almayan (birkaç istisna dışında) ya da alamayan akademik çevrelerin, Türkiye'yi sürekli bir bütün alan araştırmaları, siyasal hareketler üzerinde önemli etkiler bırakmıştır. Yüntemdeki bu sakatlık, sosyo-ekonomik tahlillerin ışığında yönlendirilmesi gereken güçleri de kısır, toplumsal gerçekliğe yabancı görevlerle hantallaştırmakta ve iş göremez duruma getirmektedir. Bu Misak-ı Millici anlayışı, biz burada, "Mikser" anlayışı olarak adlandıracağız. Çünkü, siyasal ve ekonomik yapısı biribirinin aynı olmayan, birinin diğeri tarafından belirlendiği iki toprak parçası, biribirine karıştırılmaktadır. Nasıl ki, dünyada kapitalizmin aldığı hakimiyet biçimini, tek tek ülkeler açısından, aynı formlarla açıklayamaz ve, aynı tektik ve stratejileri öneremezsek, Türkiye ile Kürdistan'ın durumuna da aynı tarzda yaklaşmak gerekiyor.

Misak-ı Millici anlayışları aynı zamanda "mikser" anlayışları olarak yorumlarken, bunların, soruna nasıl yaklaştıklarına ilişkin, bir iki örnek vermeden geçemiyeceğiz. Örneğin; birileri için, Türkiye'de kapitalizm hakim ekonomik yapıdır. Bunlar, Kürdistan'ın sosyo-ekonomik yapısını, Türkiyedeki sistem içinde, zayıf ve etkisiz bir unsur olarak görürler. Şüphesiz, tek bir ulusun yaşadığı alanlar olarak düşünseydik, söylenenlere de doğru diyebilirdik. Bir kısmı ise, Kürdistan'da yaşayan yarı-feodal yapıları Türkiyedeki kapitalizme ekleyerek, karşımıza, yarı-feodal, yarı-kapitalist bir ülke modeli çıkarmaktadırlar. Bu tür bir mikserden çıkan sosyo-ekonomik tesbitler sonucu, her iki ülke, tanınmaz hale getirilmektedir. Dolayısıyla, ortaya çıkan siyasal tesbitler, taktik ve stratejiler hatalı olmaktadır. Dost-düşman güçleri ayırmak, temel çelişkiler üzerinde politikalar üretmek zorlaşmaktadır. O halde her iki ülkenin, yani Türkiya ve Kürdistan'ın, ayrı ayrı tahlillerinin yapılması bir zorunluluktur. Bu zorunluluğu yerine getirdiğimizde, ufkumuz daha çok açılacak, görevler daha çok netleşecektir. Tarihsellik bu açıdan bizim için canalıcı bir öneme sahiptir. Bu nedenle, alternatif bir tarih yaratmanın tüm olanakları zorlanmalıdır. Halklar, çeşitli etkileşimler sonucu tarihlerini bilinçaltında yaşarlar. Bize düşen görevse, bilinçaltında yaşanan bu tarihin gerçek fenomenlerini bulup açığa çıkarmak ve böylece, kitlelerde var olan gizli çelişkiler yumağını, politik bir kanala akıtmaktır.

Bu noktadan sonraki tartışmalar, her iki ülkedeki mücadelenin, hangi esaslar üzerine birlikte olabileceğine ilişkin pratik sorunları içerecektir. Bu noktaya, buradaki politik zemin açısından, henüz gelmediğimizi sanıyorum. Bu nedenle, tartışmanın bu bölümünü, başka bir zaman dilimine bırakıyorum. Ancak, kuvvetle söyleyebilirim ki, Türk ve Kürt örgütleri arasındaki kopukluk, böylesi bir tarihsel geri dönüşle giderilebilir ve devrimci mücadele açısından yerli yerine oturtulabilir.

AJAN VE KARŞI-DEVRİMCİ ÖRGÜTLENMELER

Devrimci mücadele devam ettikçe, emperyalist güçler karşı-devrimci faaliyetlerini sürdürecekler. Açık karşı-devrimci saldırıların yanısıra, devrimci hareketi zayıf düşürmek, kitleleri yanıltmak, devrimci güçleri kamplara bölmek, doğal olan ideolojik mücadeleyi çatışmaya dönüştürecek provakasyonlar hazırlamak ve kitleleri devrimci mücadeleden uzaklaştırma amacıyla faaliyetler yürütüyorlar, yürütecekler.

Kürdistan'da, köy koruyuculuğu, özel timler, özel ordular, bölge valiliği vb. kurumlar, sömürgeci devletin açık saldırı kurumlarıdır. Hiç kuşkusuz bunların yanısıra, ajanlaştırma, teslim alma, satınalma ve devrimci güçlere sızma girişimleri de vardır ve olacaktır. Bu karşı-devrimci faaliyetin bir gereğidir. Bu tür saldırılar karşısında her devrimci parti, örgüt, grup ve kişiye bellirli görevler düşüyor. Herşeyden önce örgütün kendisi, örgütlenme yapısı ve düşünceleri ile butür karşı-devrimci faaliyetlerin zor yürütüleceği bir alan olmalıdır. Yani pravakasyonlara meydan vermeyen, genel devrimci harekete zarar verici tavır ve davranışlardan sakınan, kendisi adına yapılan eylemleri ve işleri takip eden ve kendisinin olmayan eylemleri zamanında ve doğru bir biçimde kitlelere duyuran örgütler, karşı-devrimci, ajan örgütlenmelerin etkisiz kalmasını sağlayacak ve onların devrimci harekete zararını asgariye indirgeyecektir.

Ajan kuşkuculuğunu yaymak en başta devrimci harekete zarar verecektir. "at izini it iziyle karıştırmak", "kimin elinin kimin cebinde" olduğunun belli olmadığı bir kaos ortamı yaratmak, devrimci hareketin kendisine zarar verecektir. Aynı yapı içinde çalışanların aşırı kuşkucu ve biribirlerini rastgele ajanlıkla suçlamaları, kadroların biribirlerini katletmesini, devrimci mücadelede verimsiz hale gelmesini ve ardından kitlelerin hareketi terketmesini getirecektir. Ajan suçlamalarının çok çok ucuza indirgendiği, yazılanlara hiç kimsenin itibar etmediği bir dönemde gerçek ajanlar daha rahat hareket ortamı bulabilir, devrimci kadrolara ve genel olarak Kürdistan davasına zarar verebilir.

Bunun örnekleri dünyada çokça yaşanmıştır. Bu deneylerden ders çıkarılacağı umuduyla, Dr.Zilan Ronahi'nin ingilizceden Türkçeye çevirdiği "Filipinlerde Düşük Yoğunluklu Çatışmalar" adlı yazıyı yayınlamayı uygun bulduk. Yazı, Yeni Meksikada yayınlanan Low Intensity Conflikt'in 1987 sonbaharında çıkan 1.sayısından alınmıştır.

Heviya Gel Redaksiyonu

Filipinler ve düşük yoğunluklu çatışma

Üçüncü dünya bukelemunu Mindano'yu istila etti:

Birkaç yıl önce, "Düşük Yoğunluklu Çatışma" (DYÇ) Pentegon'un konferans salonlarında ve sağ-kanat fikir depoları dışında, hemen hemen bilinmeyen terimdi. Bugün, sol olarak da, DYÇ üzerinde tartışıyoruz. DYÇ, ABD dayanışma hareketinde sıkça kullanılan bir terimdir. Şimdi sayısız makalenin ve ABD, Orta Amerika, Batı Avrupa ve Japonya'da çıkacak olan birçok kitabın konusu haline geldi. Kuzey ve Latin Amerika'da birçok enstitü DYÇ üzerine araştirma yapıyor; ve Filipinler'de bazı ilerici örgütler, DYÇ'a karşı son olarak, ulusal bir konferans topladılar.

Bu ilgi, gerçekte, -basitçe suçlama yerine- ABD emperyalizminin araştırılması anlamında, olumlu bir gelişme. Ne yazık ki gene de, DYÇ terimi popularize olurken, anlamı da öyle belirsizleşti ki, ciddi analizler yapmak güçleşti. (yerinde ve uygun gelişen popüler yanıtı kastetmiyorum)

Asıl sorun, DYÇ hakkında konuştuklarında, birçok şeyi birden anlatmak isteyenler. Bunlar DYÇ'yi şöyle anlamlandırıyorlar:

1- "çatışma spektrumunda" en düşük uçta yer alan çatışmaların tümü, yani konvensiyonel savaş ve nükler katliam dışında yer alan herşey.

2- Karşı-devrim savaşlarının bütün biçimleri.

3- Şimdi, ABD ordusu tarafından geliştirilen özel bir doktrin.

Eğer bu tanımlarda şaşırır; veya, DYÇ hakkında konuşurken, gerçekte ne demek istediğimizi belirlemede

güçlüğe düşersek, herhangi birşeyi tartışmak bizim açımızdan olanaksız olur.

Solda, doktrin, Kennedy döneminde, ABD askeri çevresinde etkinlik kazanan "karşı ayaklanma" doktrininin yeniden sahneye konması; veya tersine, yeni, korkunç etkili, gizli anlaşmalara sahip, ABD'nin üçüncü dünya kurtuluş savaşlarını görece güçsüz hale getirmek stratejisiydi. Fakat DYÇ, ilkinden daha fazla ve ikincisinden daha az birşey. Bu ABD stratejilerinin, gelecek on yıllarda, karşı karşıya gelecekleri sorunlara karşı uygun yanıtlar vermek için, şekil vermeyi **denedikleri** doktrinal bir çerçeve.

Bundan bir anlam çıkarmak için önce Waşington'daki tartışmalara ve üçüncü dünyadaki gerçek pratiğinin **her ikisine** de bakmak gerekir. Filipinler örneğinde son gelişmeleri inceleyeceğiz; ancak, önce ABD'deki DYÇ doktrininin gelişmesiyle ilgili bazı görüşlere değineceğiz.

Bir tarafta Pentagon, DYÇ olarak adlandırılan oldukça geniş, içerik olarak oldukça farklı konuları kapsayan, yasa tasarısı başlığı altında bir sınıflandırma ele alıyor. Bu, basitçe askeri operasyonlar için bürokratik bir dayanak; Konvensiyonel ve nükleer doktrinle sınırlı değil. "Düşük Yoğunluklu Çatışma", Pentegon içinde, farklı insanlar için farklı anlamlar ifade etse de, doktrinin çeşitli tarihi kaynakları, ABD ulusal güvenlik kurumu içerisinde farklı elementleri yansıtıyor. Bazıları için, "özel operasyonlarlar", Komando biçimi kurtarma baskınları, düşman hattı arkasında gizli eylemler, karşı terör, ve "politik anlamı olan" askeri operasyonlar anlamına geliyor. Diğerlerine göre, değişiklik sürecinin üstesinden gelmek üzere, askeri olmayan, politik-sosyal ve ekonomik eylemler anlamını taşıyan, planlı karşı-devrimci mücadele anlamına geliyor. Ve bir başka grup için, bütün sınıflandırmalar basitçe, "geçici bir heves", hayali, ciddi olarak konuşulmaya değmez bir askeri bilim..

DYÇ'nin geniş çerçevesi içinde, hükümet içi ve dışı taraftarları kadar, DYÇ hakkında, Savunma Bakanlığının değişik servislerinde, değişik eğilimler var. Bu sonuncular, istihbarat, güvenlik, polis birimleri, devlet bakanlıkları ve dış servis uzmanları, özel politik-askeri örgütler ve bunların yakın ilişkide olduğu fikir depoları, antikomünist dini gruplar, iş çevreleri, "terörizm uzmanları" ve sağ kanat entellektüeller. DYÇ'nin tanımlanması ve güvencesi denendiği gibi, kurumlaşarak geliştiriliyor. Bir yorumcunun da dediği gibi, "DYÇ'nin bütün içeriği gasp'a yöneliktir."

Bütün bu farklı elementleri biraraya getiren, politika ve daha önemlisi ideolojidir. DYÇ, ABD hegemonyasının kanunsuz, tartışmalı da olsa, kendisini üçüncü dünya ülkelerine "olmazsa olmaz" bir biçimde dayatan bir dünya görüşünü ortaya koyuyor. ABD'nin "ulusal güvenliğini" sağlamaya çalışıyor. Bununla, geleneksel ABD hegemonyasının, bir dizi sınırlamayla da olsa, -askeri, politik ve ekonomik olarak- devamını sağlamaya çalışıyor ve değişik durumlarda bunu sağlayacak doktrin öneriyor.

DYÇ'nin taktiklerinden çok azı -veya bu konu çevresinde politika ve stratejilerin bir kısmı- yeni. Güneydoğu Asya'daki ABD'nin karşı devrimci-öğrencileri veya Latin Amerika'da ulusal inşanın daha önceki deneyimleri veya, Afrika'daki gerilla savaşı, karşılarında teorilerinin, pratiklerinin ve hatta oyuncularının aynı olduğunu bulacaktır. Yalnız yeni olan, dünya koşullarının değiştiğidir. DYÇ bu durumda zayıflığın bir stratejisidir. ABD'nin dünya üzerindeki hegemonyasının gerileme dönemine bir tepkisidir. Geniş çizgileri içinde, güçsüzlüğünü -konvensiyonel askeri ve ekonomik terimler içerisinde- güce çevirmiş ve pentegon'un şimdi oynamakta direttiği oyunun kurallarını, devrimci güçlere karşı değiştirmiş bir doktrindir.

.....

DYÇ Filipinlere Uyum Sağlıyor

Bu yazı, Filipinler'de, klasik DYÇ stratejistlerince tanımlanan duruma açık bir şekilde uyan bazı taktik hedefleri, örneklerle tanımlamaya çalışacak; ve Orta Amerika olayı ile karşılaştırılarak bazı göndermeler yapacak. Bu tartışma tam açılmadığı ve yüzeysel olduğu halde, DYÇ ile ilgili tartışmaya yardımcı olacaktır. DYÇ'nin son değişik tanımlamalarına ve askeri ve sol çevrelerde süren tartışmalarına bakarsak, değişik ülkelerde süren bu tür savaşın karekterini daha dikkatli gözlemek gerektiğini görürüz. Herhangi bir örneğin "DYÇ olup olmadığını" sormak yerine, onun, kaynaklandığı kendine özgü gerçekler üzerinde çalışmak daha uygun olacaktır. Filipinler'deki karşı-isyancı, kendi başına buyruk, düzeni sağlamaya çalışan gruplar örneğinde bu konuların bazılarını gözden geçirmek yararlı olacaktır.

Davao'nun Silahlı Anti-komünistleri

Halen iki düzineden fazla farklı anti-isyancı (karşı-devrimci-çn), yarı-askeri gruplar ve ölüm ekipleri Filipinler'de aktif bulunuyor. Bunlar, fanatik dini mezheplerden, toprak ağalarının özel ordularına; eski düzensiz CHDF (Yurdun Sivil Savunma Gücü)ne kadar değişik birimlerden oluşuyor.

Kendi başına buyruk hareket eden bu gruplardan **en korkuncu Alsa Masa** olarak adlandırılanıdır. Karşı-isyancı uzmanlar tarafından eğitilen bu güç, popüler, sivil merkezli, tipik bir karşı-devrimci örnek olarak, Mindano adalarında, Davao şehrinde üstlenmiş bulunuyor.

Alsa Masa, (Yükselen Kitleler anlamına gelmektedir) Köklerini, bu şehirde üç yıl önce, bürokratların "pratikte kontrol edildiğini" belirttiği devrimci NPA (Halkın Yeni Ordusu)'ndan aldı. Bugün Alsa Masa ve destekleyicileri Davao'yu yönetiyorlar. Gazeteci Shelia Coronel tarafından verilen bir habere göre, "gece ve gündüz, çevre, uzun menzilli silahları olan adamlar, görünürdeki şüpheli komünistlere ateş etmeye hazır bir şekilde devriye geziyor. En yoğun nüfuslu, geniş alana sahip bu dağlık güney şehri, şimdi, biribirini yakın göz hapsinde tutan, silahlı kamplar halinde"

Filipinlerdeki karşıtları tarafından, ABD düşük yoğunluklu çatışma doktrini pratikte" olarak tanımlanan Alsa Masa, yorumcuların "El Salvador ölüm birliklerinin korkunç benzeri" olarak değerlendirmesini karşı hücumlarla cevaplamaktadır.

Alsa Masa'nın destekleyicileri, CAUSA, Dünya Anti-Komünist Ligi ve Hıristiyan Anti-Komünist Seferleridir. Hükümet tarafından, "halkın komünizme karşı kendiliğinden ayaklanması" şeklinde tanımlanan, başına buyruk hareket eden bu grup, gerçekte, Filipinler Silahlı Güçleri (AFP)

tarafından silahlandırılıyor ve askeri uzmanların yakın denetiminde bulunuyor.

.....

Sahte Çetelerin Ordu İçerisindeki Nüfusu

Alsa Masa örneğinde, karşı-isyancı teorinin klasik elementlerinin çoğu bulunuyor. Savunmada sivilleri kullanmayı öngören bütün diğer proğramlar gibi Alsa Masa'da da bu işlerlik görülüyor. Belki de en önemlisi olan, yarı-askeri bu grup, ordu için bir casus örgütü gibi hizmet veriyor. Guetemala veya El Salvador'daki sivil savunma devriyeleri gibi, asıl olarak, savaşan gerila ile doğrudan savaşmak üzere hazırlanmamış; ayrıca sivil halka karşı terör eylemlerinde bulunsa da, gerçekte savaş rolü sınırlanmış. Ve grup, askeri gücün "alana sızmasını" ve isyancı ordu ile çarpışmak için olanak sağlama görevini yerine getiriyor.

Aynı zamanda grup, "sivil" ve "özel" olarak adlandırıldığı için, orduyu insan hakları ihlalinden korumakta da kalkan görevi görüyor. Herhangi bir yerdeki ölüm birlikleri gibi Alsa Masa, ordunun açıkça yapamadığı operasyonlarda bulunuyor. Phoeniks proğramıyla birlikte, Alsa Masa, devrimcilerin politik altyapısını "kökünden kazımak" ve gerilanın politik ve lojistik geri cephesine zarar vermek amacıyla ortaya çıkıyor.

Alsa Masa, bazen, Tuğgeneral Frank Kitson'un klasik kitabı, **Düşük Yoğunluklu Çatışma**'da tanımladığı "Sahte Çeteler" ile üstüste çakışıyor. Kenya'da 1950'lerde bir İngiliz memuru olan Kiston, kitabında, "çeteler" olarak tanımladığı Kenya'lı Mau Mau isyancıları ile savaşını yazıyor. Dediğine göre Kiston, esir aldığı "dönek" isyancıları, gerila birimlerine istihbarat toplamak üzere gönderiyor. Operasyon genişleyince, tümüyle aslına benzer gerila birimleri kuruyor. Bu sahte çeteler, köylülerden, kendilerini desteklemek üzere asker topluyorlar, sahte devrimci çeteler kuruyorlar, sonra, sempatizanları olarak ortaya çıktıklarına dönüyorlar. Ve aynı zamanda Kitson'un oluşturduğu daha büyük birimlere katılıyorlar. Bunlar, hareket içinde Paranoya (herkesten kuşkulanma şeklinde ortaya çıkan bir ruh hastalığı-ç.n) yayarak bölünüyorlar. Önce iç çatışmalar ve karışıklık gelişiyor; ve örgüt içindeki sahte çeteler, isyancılara karşı askeri vuruş için sinyali veriyorlar.

Kitson'un Mau Mau ile savaşmak üzere uyguladığı bu taktik, batılı karşı-isyancı teorisyenler tarafından geniş olarak incelendi. Hatta benzer operasyonlar çeşitli yerlerde uygulandı (FBİ tarafından Kara Panterler, İngilizler tarafından Belfast'ta). Bu sahte çeteler DYÇ yönteminin -en azından- evrensel bir elementi oldu.

Filipinler Silahlı Kuvvetleri, bu görüş için, dışardan bir etkilenme olduğunu kabul etmiyorlar. Alsa Masa'nın içeriği de Frank Kitson'un kitabını okumaktan kaynaklanıyora benzemiyor. Kendi başına buyruk hareket eden grubun ne CİA'nın tek taraflı bir oluşumu olduğu ne de Orta Amerika örneğini okumaktan kaynaklandığı söylenemez. Ulusalcı Filipinler Askeri Kuvvetleri, karşı isyancı bir ordu olarak tarihlerinden büyük gurur duyuyorlar ve El Salvador örneği yerine Filipinlerin Huk gerilalarına karşı 1950'lerde verdiği mücadeleyi daha severek inceliyorlar. Fakat Alsa Masa'nın gelişmesi, daha geniş bir DYÇ doktrini ve yerel pratik arasındaki karşılıklı oyunla ilgili soruları çoğaltıyor.

Zombiler ve Yarı-askeri operasyonlar

AFP(Filipin Silah Kuvvetleri), Alsa Masa'nın, Filipin isyancılarına karşı yerli bir çözüm olarak kalmasına çalışıyor ve "yurtsever sivillerin" yarı askeri, anti-komünist bayrak altında bütün ülkede toplanmasının tartışmasını yapıyor. Özellikle bazı üst düzey memurlar, Alsa Masa'nın, ülkenin herhangi bir yerinde çoğalmasından kuşku duyuyor. Özel koşulları yüzünden, Davao şehrinde yasalara uymayan bu grupların gelişeceğini görebiliyorlar. Özellikle, Mindanao'da bir kaç yıl önce, Kitson'un sahte çeteler çalışmasına öykünerek, AFP (Fil.As.Kuv.) istihbarat operasyonu ile başlayan NPA'nın iç sorunları nedeniyle, bu kuşkular daha da artıyor.

1980'lerin başlarında, isyancı hareket, hükümetin yaygın baskısı ve buna bağlı olarak gelişen kitlesel direnişlerle tabanını hızla genişletmişti. AFP, önemli sayıda adamını NPA'ya ve onun yeraltı politik yapısına sızmak üzere görevlendirdi. Örgütün görece açıklığı, örgüte sızan ajanların kolayca sorumlu konumlara yükselmesini ve tabandaki sempatizan, destekleyici gruplar arasında rahatça hareket etmesini olanaklı kıldı. 1985'lerin sonunda, ajanlar veya Davao'da söylendiği gibi "zombiler", ilkönce diğerlerinin başladığı şekilde, suçlamalarda bulunarak, saldırıya başladılar. Sonra, ajanların keşfedilişi ve paranoya (şüphecilik hastalığı-çn) dalgası başladı. NPA içinde, örgütü tam anlamıyla sarsan, kitle tasfiyelerine yol açtı.

Bu durum nelere mal oldu:

1- Kadro, hatta siviller dahi şüphe nedeniyle katledildi.

2- Ölümler örgütün destekleyicilerini korkuttu ve soğuttu.

Ordu, NPA'ya karşı özel kinleri olan bir grup insanı Agdao'nun gecekondu bölgelerinden topladı -NPA yüzünden işlerinden olan adi suçlular, uyuşturucu satıcıları, yerel politik tüccarlar ve CHDF'nin üyeleri-. Kendini "savaş hastalıkçısı"(1) olarak tanıtan Albay Frances Calide, eski NPA'dan olduğunu söylediği birkaç adamı ile, isyancıları ve sempatizanlarını tesbit edip, onlara saldırmak üzere bir askeri grup ortaya çıkardı. Alsa Masa'nın kurucuları olan bazıları, şüphesiz, anti-komünist olarak yeniden piyasaya çıkarılan zombiler'di; diğerleri NPA'yı katliamlar nedeniyle bırakan veya kaçanlar olabilir.

Markos'un düşüşünden hemen sonra, Alsa Masa "yeni" karşı-devrimci taktiklerle itibar kazanarak yeniden ortaya çıktı. "Alsa Masa'ya katılmak istemeyen herkes komünisttir" şiarıyla Albay Calida, NPA'nın önceden güçlü olduğu alanlarda yoğun bir şekilde kitle toplamaya başladı. Siviller "teslim" kağıtlarını imzalayıp, Alsa Masa'ya üye olmaya zorlandılar. "eski isyancı" olduğu tahmin edilenler, NPA'ya geçmişte yardım ettiği tahmin edilenlerin önde gelenleri, katledildi. Ordu tarafından silahlandırılan ve yerel şehir konseyi tarafından da destek verilen Alsa Masa, Davao'da devriye, teftiş, vergilendirme, gözlem noktaları, zorla askere alma ve yasadışı yargılama sistemi kurdular. Alsa Masa, "Halk Gücü Eylemde" diye sunuldu. Gazeteler "sıradan siviller komünizme karşı ayağa kalkıyor" hikayeleriyle doldu. Artan şiddete bağıntılı olarak ve Calida'nın genç çeteleri ve suçluları Alsa Masa

(yükselen kitle) birimleri olarak tanıtılmasıyla, sivil halktan bir delegasyon 1987'lerin başında, orduya açıklama yapması için başvurdu. Grup, "demokrasi ve komünizm" arasındaki mücadelede tarafsız bir bölge olmadığı, şeklinde uyarıldı. Bunun yanısıra, bir üst düzey memur "bu bir gerilla savaşıdır. Bunun kirli olacağını tahmin edebilirsiniz." diye ekledi.

Hitlerin Havarileri Topyekün Savaşa Katılıyor

Alsa Masanın mantığı, en azında DÇY'nin dilini kullanıyor. Elementler daha tanıdık geliyor. Bu mantığın manifestosu, 1987 Nisan'ında, şef veya patron General Fidel Ramos tarafından hazırlandı ve bu da bir yıl önce El Salvador'un General Blandon'u tarafından konu edilen "Unidas para Recostruir"u kendisine kaynak olarak aldı. Ramus, "bu bir topyekün savaştır" diyor. "Bu isyan asıl olarak politik ve rastlantısal olarak askeridir. Eğer komünizm başarmış görünüyorsa, bu, sivil destektendir. İnsanları, komünizme nasıl hayır diyeceklerini öğreterek, kullanabiliriz." diyen Blando'nun çağrısına karşılık, Ramos, "orta güçler, sivil otoriteler, dini ve sivil grupların yakın işbirliği, sosyal, politik ve ekonomik sistemde reform, istihbaratı geliştirme, sivil eylemi yoğunlaştırma, halkın bilgilendirilmesini yaygınlaştırma"yı vurguluyor.

Sonuçları belirlemeden, şu propağandaya dikkat etmek gerek: "halkın bilgilendirilmesi" ve bilgilendirme/yanlış bilgilendirme kampanyaları, Reagan yönetimi altında bulunan ABD'nin DYÇ pratiğinin ana çizgileridir. Orta amerika ve ABD halkına yönelik ideolojik cephedeki mücadele diğerleri kadar dikkate değer ve önemlidir. Karşı-isyan pratiğinin materyal elementleri ve "görüntü", en az alandaki çalışmalar kadar önemlidir. Filipinler'de "halkın bilgilendirilmesi" üzerindeki bu vurgu, bütün Alsa Masa kampanyasının belirgin bir karekteristiği. Hükümet merkezindekiler bu yolla halkı isyancılardan koparmayı hedefliyorlar.

Davao'nun polis komutanı, Albay Jesus Magno, başa buyruk hareket eden grubu "temel olarak savaş hastalığı operasyonu" olarak adlandırıyor. İsyancılara (devrimcilere-çn) karşı yöneltilen sızma dönemi, "çarpışmada savaş hastalığını" inceleyerek ordu, sivil halkı hedeflemeye başladı. Bölgesel bir komutan bunu, basitçe, "komünistlerden kitle desteğini koparmak" olarak değerlendirdi.

1983'ün sonunda kasten uygulanan, terörden sakınma eğilimi, "halkın bilgilendirme" çizgisinin yürütüldüğü El Salvador'un tersine, Alsa Masa'nın propagandistleri hala açık baskıcı bir tavıra devam ediyorlar. Davao'da kendilerine "Hitlerin propaganda havarileri" denen ve ordunun psikolojik savaş kampanyasının bir bileşimi olan Pala, Jun kıyılarını, fanatik anti-komünistlerine gece ve gündüz bombalatıyor.

Alsa Masa saflarında örgütlenmeyi red eden köylerde, Pala, ordunun havadan bombalama yapacağı yaygarasını koparıp, propağanda geliştiriyor ve bununla köylülerin Davao şehrine gelip, korkudan, aceleyle askere yazılmayı sağlıyor. Düzenli olarak, insan hakları savunucularını, rahip ve rahibeleri ve onun saflarına katılmaya isteksiz davrananları tehdit edip uyarıyor. "sizin kafalarınızı meydanlarda sergileyeceğiz... sizin beyinlerinizle caddeleri sivayacağız." Kemerinden sarkan el bombalarıyla Pala, kum torbalarıyla çevrili radyo istasyonundan, dinleyicilerine, daha çok CAUSA manifestolarını okuyup, saldırıya geçmek üzere "komünist sempatizanların" adlarını sıralayarak hitap ediyor.

Basının büyük bir kısmı, Albay Calida'nın amansız propağanda kampanyalarına büyük oranda hizmet ediyor ve bu haliyle, Filipinlerdeki devrimcilere karşı açılan topyekün savaşın bir parçası haline gelmiş durumda. Calida, kendi içlerine sızmakla görevli ajanları öldürmekte nasıl ustalaştığını, büyük bir zevkle anlatıyor. Bununla tehditler savuruyor. Yine "komünist mezalimi" adıyla geliştirdiği propağandalar dikkati çekiyor. Halka açık bir eylemde Calida, yaklaşık yüz iskeleti, kitlesel bir cenaze töreniyle, NPA terörünün kurbanları diye sunarak, Davao caddelerinde dolaştırdı. Günlük basın NPA'nın bu yaptıklarını protesto için Alsa Masa'ya katılan sayısız sivillerin haberleriyle doldu. Televizyonda akşam haberleri kanlı alanlarda "NPA katliamları"nı gösteriyor ve halkı "yeniden eğitmek" için Calida, Dünya anti-komünist ligi memurlarının yardımıyla, "kanlı alanlar" gösterisini düzenli yayınlatıyor. Daha önceden, NPA tarafından kontrol edilen bölgelerde, hükümet memurları, din, basın, ve iş çevrelerinin önde gelenleri için anti-komünist seminerler verirken, ordu ve Alsa Masa, halka "teslim olma ve ihbar etme" çağrısı yaparak mitingler düzenliyor.

(....)

İlkel doktrine karşı ülkede gelişen tepkiler

Alsa Masa'da görüldüğü gibi, başına buyruk grupların kullanılması kısaca, bazı, savaşımı bozma hedefleri açısından, başarılı oldu. Anti-komünist bir histeriye sürükleyerek halkı karıştırdı, böldü ve kutuplaştırdı. Fakat kutuplaştırmanın bir bedeli de vardı. Calida ve Pala gibi insanlar, tarafsızlığa saldırmayı sürdürürlerken; ve Alsa Masa terörü, gecekondulardan kiliselere ve hatta orta sınıf şehir encümenlerine kadar yayılırken, bir yorumcunun dediği gibi: "halk faşizmine" karşı direniş gelişiyor.

İronik olarak, El Salvador'da, ABD'nin DYÇ doktrininin gelişen etkisi, ölüm birlikleri yıllarının yoğun baskı ve yarı-askeri, açık devlet teröründen, seçici ve daha iyi kontrol edilen baskılara **yöneldiği** şeklinde, ortaya çıkıyor. Salvador güvenlik aygıtının, 1983'ten sonra yeniden yapılandırılması, ABD stratejistlerince aşırı sağ ve oligarşinin, halk direncine karşı, refleks faşist tepkisini kaydırma girişimiydi. Belli bir noktanın ötesinde, ölüm birliklerinin kendi karşıtını doğurduğunu gördüler; ABD uzmanlarının öğütlerine uyularak daha "profesyonalize" bir yaklaşımda bulundular.

Kaynaklarına bakılırsa, Alsa Masa, en azından Kitson'un teorilerinin dikkatle hazırlanmış istihbarat operasyonlarının bir uygulaması olarak gürülebilir. Savaş hastalığı fenomenine göre, ABD'nin DYÇ üzerine son görüşlerine büyük oranda sahip olduğu görülür. (...)

Alsa Msa'yı anlamak, DYÇ etiketini yapıştırmadan, Filipin savaşının önemli bir elementi olarak, tarihin, sosyal yapının ve ortaya çıkan aktörlerinin, daha ayrıntılı bir analizi anlamına geliyor. Devlet baskısı ve halk direncinin döngüsü, devrim ve karşı-devrim dinamiği, bir ülkeden diğerine çoğaltılabilen taktikleri uyarlayarak kolayca taşınamıyor. **DEVAMI S.12**

METANIN SAHİP OLDUĞU ÖZELLİKLER

Meta, kapitalist meta üretiminin temel birimidir. Meta değişim için üretilen bir şeydir. Bir emek ürününün bir meta olması için iki özelliği olmalıdır; bir, kullanım değeri, ikincisi; değişim değeri. Metanın bu iki özelliği birbiriyle sıkıca bağlıdır. Bunlardan herhangi birinin olmaması, değişim yoluyla ekonomik ilişkileri dile getiren meta söz konusu olmıyacaktır.

Metanın Kullanım Değeri:

Bir emek ürününün bir meta olması için herşeyden önce onun, kişisel yada toplumsal insan gereksinimini karşılaması, yanı bir kullanım değerine sahip olması gerekir. Bir meta insan gereksinmelerini karşılamaya bilir, yada insanın gıda gereksinimlerini karşılamak için temel yaşamsal maddeleri üretme aracı olarak hizmet edebilir. Makineler, hammaddeler ve başka üretim araçları maddesel malların yapımı için kullanılırlar. Örneğin; bir paltonun yada bir çeşit ayakkabının kullanım değeri, onların, insanların giysi ve ayakkabı ihtiyaçlarını karşılamalarında yatar. İnsanın gıda gereksinimlerini karşılayan, ekmek,et ve sütün de başka kullanım değerleri vardır. Kitaplar okurların tinsel gereksinimlerini, makinalar çeşitli malların üretilmesi bakımından, insanların toplumsal gereksinmelerini karşılarlar.

Kısacası, bir ürünün bir meta olabilmesi için, kendi üreticileri yerine başka insanların gereksinimlerini karşılaması, yani toplumsal bir kullanım değeri olmasını gerktiriyor. Üreticinin kendi gereksinimlerini karşılaması için, düşünülen bir ürün bir meta gibi görülemez.Ancak değişim için, alım satım için düşünüldüğü zaman bir meta olabilir.

Metanın Değişim Değeri:

Bir metanın belli niceliksel oranda başka bir meta ile değişime sokulması yetisine metanın değişim değeri denilir. Örneğin; bir çuval un iki balta karşılığında değiştirilir. Kullanım değeri, değerinin bir başka kullanım değeri ile değişildiği yerde, bu nicel oran metanın değişim değerini oluşturur. Değişim değerini incelerken iki soru ortaya çıkıyor: 1- Farklı nitelikteki metaları kendi aralarında eşit kılan neden nedir? 2- Niçin farklı metalar, belli bir miktarda, belli bir oranda kendi aralarında eşit hale gelmişlerdir?

Biribirinden farklı, birbirine benzemiyen metaların, değişimde birbiriyle kıyaslanınca, bazı ortak yanları bulunduğu anlaşılır. Metanın yararlılığı, arz ve talep konusu olmaya elverişliliği, veya metanın azlığı, çokluğu her metada bu veya şu şekilde olmasına rağmen, metaların gerçek değişim değeri olamaz. Geriye gerçekten Marks'ın deyişiyle emek kalıyor. Kullanım değerleri birbirinden ayrı olan metaların, ortak ölçeği, onların emek ürünleri olmasıdır. Bu yüzden insan emeği onların ortak ölçeğidir. Metaların değerini üretimde harcanılan emek belirler. Herhangi bir meta üretmek için gereken emek arttıkça metanın değeri de artar ve pahalı olur. Bütün metalar insan emeğinin sonucudur. Her metada belli bir miktar emek maddeleştiği için metalar kendi aralarında kıyaslanabilir. Ama metanın kendisi üzerinde ona ne kadar emek harcamış olduğunu belirten bir şey yazılı değil. Çünkü bir metanın değeri ancak değişim eylemi içerisinde, değişim değeri aracılığıyla ortaya çıkar. Metaların her değişim eylemi, bu metalara harcanan emeğin eşitlenmesini, yani, değerler olarak metaların eşitlenmesini gerektiriyor.

Bu yüzden metalar kullanım değeri ile değerin birliği olarak görülür. Metanın bu ikili doğası, meta üreticisinin emeğinin ikili doğasınca belirlenir. Emeğin ikili doğasını ilk bulan ve böylecede kapitalist sömürünün gizemini ilk çözen Mark oldu.

EMEĞİN İKİLİ KAREKTERİ (Somut ve Soyut emek)

Meta kullanım ve değişim değerine sahip olduğumuzdan ötürü, bunda somutlaşan emekte ikili bir karektere sahiptir. Toplumdaki çeşitli emek türleri farklı kullanım değeri yaratır. Her kullanım değeri belli bir tür emeği somutlar giysi, bir terzinin, tahıl, bir çiftçinin, çelik, bir çelik işçisinin emeğini somutlar. Yani ürünler kullanım değerleri bakımından birbirinden ayrılırlar. Somut emek metanın kullanım değerini yaratır.

Tahıl ve giysi gibi metaları değişime sokarken bu metaları yaratan somut emek türlerini gözardı ederiz. Burada tahıl ve giysi, insanın fiziksel ve zihinsel çabalarının; nicelik bakımından farklı olan genelde emek harcamalarının ürünleridir. Somut türüne bakılmaksızın bu genel emeğe, soyut olarak emek yada soyut emek denir. Soyut emek, metanın değerini yaratır.

Bir meta üreticisinin emeğinin iki yönü vardır. Ve o hem somut, hemde soyut'tur. Bir yandan emek somuttur, kullanım değeri yaratır. Öte yandan her hangi bir meta üreticisinin emeği, genel olarak emeğin, tüm toplumsal emek kitlesinin bir bölümü olan ve metanın değerini yaratan soyut emeğin harcanmasıdır.

Kullanım değerinin yaratıcısı somut emek her zaman vardı ve her zaman var olacaktır. Meta üretimi rejimde var olduğu gibi meta üretimi olmadığı zamanda var olur. Soyut emek ise, ancak meta üretimine bağlıdır. Meta üretiminde somut emek ile soyut emek arasında uzlaşmaz karşıt bir çelişki vardır. Bu çelişki, özel emek ile toplumsal emek arasında bir çelişki olarak kendisini gösterir.

Özel Emek ile Toplumsal Emek

Basit meta üretiminde olduğu gibi kapitalist meta üretminde de meta üreticisinin emeği doğrudan özel emektir. Çünkü özel mülkiyete dayanan bir ekonomide özel bir karekter taşır. Onun ürettiği şey kişisel özel işidir. İstediği şeyi üretebilir. Ancak meta üreticisi toplumsal işbölümü ile birbirine bağlıdır. Örneğin, elbise yapmak için bir terzi kendisinin yapmadığı birçok şeye ihtiyaç duyar. Öyleyse tıpkı terzinin kendisi gibi özel mülkiyet sahibi olan başka meta üreticilerine bağlıdır.

Meta üreticisinin emeği özel bir karekter taşımakla birlikte toplumsal emek kitlesinin bir bölümüdür. Ama toplumsal karekter gizlidir. Ve kendisini yanlız pazarda, meta değişim süre-

cinde ortaya koyar. Üretici metasını pazara getirdiği zaman toplumun bu metaya gereksinim duyup duymadığını, anlar. Yani kendi emeğinin toplumsal emeğin bir ürünü olup olmadığını anlar. Gerek duyulmayan bir meta üretmiş ise, bu meta satılmayacak ve üretimine harcanmış olan emekte boşa harcanmış olacak. Coğu kez belli bir kullanım değerine sahip, ama kitlelerin yoksulluğu nedeni ile satılamaz.

Özel ile toplumsal emek, somut ile soyut emek arasında derin bir iç çelişki vardır. Ve kullanım değri ile değer arasındaki çelişkinin bir belirtisidir. Meta tüketim için düşünülür, ama satış için üretilir. Bu çelişki metanın satılmaması durumunda kendisini gösterir. Kapitalizmde, fazla üretim bunalımlarında çok sert bir şekilde kendisini gösterir.

Meta Değerinin Büyüklüğü

Meta, emek tarafından yaratıldığı için, onun değeri de metada somutlaşan emeğin niceliği ile ölçülür. Emek zamanı; saat, gün yada hafta emeğin doğal bir ölçüsüdür. Üreticiler yanlızca farklı metaları değil, bir ve aynı metaları ürettikleri zamanda farklı niceliklerde zaman harcıyabilirler. Ve bu onların alet, beceri, verim ve başka birçok şeye bağlıdır.

Bireysel olarak bir işçinin bir meta üretimine harcadığı zaman, onun bireysel emek zamanıdır. Ama meta değerinin büyüklüğü, bireysel emek harcamalarıyla belirlenmez. Değer toplumsal emeğin somutlaşmasıdır. Bu nedenle meta değerinin büyüklüğüde toplumsal bakımdan gerekli olan emek, yada emek zamanı ile belirlenir.

Toplumsal bakımdan gerekli emek zamanı değişebilir. Bu teknik gelişmelere, emek üretkenliğinin büyümesine bağlıdır. Üreticinin istek ve bilincinden ayrı işleyen nesnel bir süreçtir. Bu yüzden meta değerinin büyüklüğü onun üretimine harcanan toplumsal emeğin niceliği ile ölçülür. Ve metanın toplumsal değerini belirler

.

DYÇ'nin devamı

Yarı-askeri ve başına buyruk gruplar, DYÇ'nin en belirgin bir elementi olduğu halde; Filipinlerdeki mücadele, askeri operasyonlarla, devrimci stratejiyle ve tabandaki halk tepkisiyle olduğu kadar, diğer politik, ekonomik ve diplomatik elementlerle biçimlenecektir.

Üçüncü dünyadaki herhangi bir yerden farklı olarak, DYÇ kavramı Filipinlerde en belirgin politik konu. El Salvador ve Nikaragua'da, halkın çoğunun tepkisi, basitçe, "savaş" veya "devrim" olarak görülüyor. Filipinlerde, DYÇ'nin kendisi, bir dedikodu haline gelmiş. Bir Uluslararası İnsan Hakları Konsorsiyumu, temsilci oluşumun da katılımıyla, "anti DYÇ kampanyası" olarak adlandırıldı. Bir sosyal yargı enstitüsü, düşük yoğunluklu çatışmanın toplum örgütleyicilerini eğitme mantığını analiz etmek üzere, bir dizi seminer ve konferanslar verdi. Bir "DYÇ gözlem Tasarısı", bir kaç kilise grubu tarafından desteklenerek, "düşük yoğunluklu çatışma pratiği"ni araştırmaya ve belgelemeye başladı. Basın-yayından bir grup ulusal editör, Alsa Masa'yı, "Filipinleri biribirine düşürmek" için bir "Amerika Düşük yoğunluklu çatışma stratejisi" olarak tanıttı. Günlük gazete haberleri "DYÇ"ı ima ederek, "karşı-devrimin Reagan doktrini"ne saldırdı.

Bütün bunlarla birlikte, ortada birhayli karışıklık var. Ayrıca, çeşitli yayıncıların bir tanımlama üzerinde anlaşmadan, DYÇ'nin yanlış kullanımdan kaynaklanacak, anlamsız bir terim haline gelmesi olasılığı var. Aynı zamanda Filipinler, ABD'nin Düşük yoğunluklu çatışma doktrinini inceleyerek, diğer üçüncü dünya ülkelerinden çıkaracakları tarihi örnekler ve kendi özel gerçeklikleri ile, ülkelerindeki devrimci ve karşı-devrimci son durumun analizini yapıyorlar. Filipinlerin mücadelesine katkı olacağı umuduyla..

Sara Miles

Yaz-Sonbahar 1987

Low Intensity Conflict Vol.1 No.1

(1)- "Savaş hastalığı": Normal sürecinden, hedefinden saptırılmış savaşımı tanımlamak üzere "psywar" terimi yerine kullanılmıştır. "Savaş hastalıkçısı" ise, bu tür bir "savaşı" bulaştırmaya, yaymaya çalışan kimse, olarak kullanılıyor. (çn

NEWROZ

14 Nisan1990

Adres: Gemeinschaft Centrum Heured 8055 Zurih

Şirin

Birîndar

Nuzan

Folklor-Slayt-Koro

Hasan Yıldız

Fransız Belgeleriyle SEVR-LOZAN-MUSUL ÜÇGENİNDE

KURDISTAN

Hevîya Gel Yayınları

Yaklaşık 5,5 milyon nufuslu 21,4 bin kilometre kare yüzölçümüne sahip Orta anerika ülkesi olan El Salvador'da 9 yıl önce oluşturulan **Farabundo Marti Ulusal Kurtuluş Cephesi** uzun yıllar süren gerilla savaşımıyla artık ülkenin üçte ikisini kontrol ediyor. Hükümet güçlerini masaya oturtmak zorunda bırakıyor. Görüşmeler süresince de eylemler durmuyor, görüşmelerde samimi davranmayan hükümet güçlerine de taviz verilmiyor. Zaman zaman kesintiye uğrayan görüşmelerde FMLN gerillaları başarılı saldırılarını sürdürüyor. 89'un son aylarında yeniden ara verilen görüşmelerde çatışmalar şiddetlendi ve böylesi bir dönemde Aralık 1989'da, FMLN İsveç sözcülerinden biri olan **Camilo Sandoval** ile görüştük; bizi, son gelişmelerle beraber FMLN'nin mücadelesi hakkında bilgilendirmesini istedik. Bu röportajı okuyucularımıza sunuyoruz.

Heviya Gel

EL SALVADOR'DA FMLN İKTİDARA YÜRÜYOR -II-

İlk kez 4 Ekim 1987'de Hükümetle, San Salvador'da görüşmelere oturduk. Görüşmelerin San Salvador'da gerçekleşmesi mücadelemizin bir ürünüydü. Bu dönemde FMLN ulusal ve uluslararası planda halkın resmi temsilcisi olarak kabul gördü. Görüşmeler süresince halktan büyük destek gördük. Bu dönemde kitle örgütleri çoğaldı ve büyük gelişmeler gösterdi.

Hükümet artık ülkeyi yönetemiyor, gelişmeleri kontrol edemiyor. Ekonomide büyük kriz yaşanıyordu. Ekonomide yönetimin çıkmaza girmesinde FMLN'in sabotajlarının büyük etkisi olmuştur. Hükümetle dialog sürdüğü dönemde, FMLN geniş çapta baskın eylemleri gerçekleştirme kararı aldı.

Eylül 1988'de, El Parasio'da stratejik askeri noktalara baskınlar düzenledik. Baskının hemen ardından, 14 Eylül'de büyük bir miting gerçekleşti. Silahlı eylemlerimize paralel olarak demokratik mücadele alanında kitlesel eylemler geliştiriliyordu. FMLN'in silahlı eylemlerini durduramayan hükümet güçleri hıncını, mitinglere katılan sivil halktan alıyordu. Hükümet son mitinge çılgınca saldırdı. Bu saldırıdan yabancı basın temsilcileri de paylarını aldılar. Gazetecilerin fotoğraf makinaları kırıldı ve çoğu tutuklandı. Yakalananlar arasında yabancı gözlemciler de vardı. Hükümet uluslararası arenada demokratiik olduğunu iddia ediyordu, fakat hükümetin anti demokratik uygulamalarını bizzat yaşayan gazeteciler ve gözlemciler, kendi ülkelerinde gerçekleri anlatarak hükümetin yalanlarını sergilediler.

Gelinen aşamada, iktidarda bulunan hıristiyan demokratlarla diyaloğu uzatmanın bir anlamı kalmamıştı. Çünkü onlar bu yolla, zaman kazanmak, dağılan gücü toplamak istiyor, oyalama taktiği uyguluyorlardı. Hıristiyan demokratları ABD işbaşına getirmişti. Hıristiyan Demokrat partisi, oligarşiyi temsil etmiyordu, çünkü ülkede bulunan büyük tekellerin sahibi değildiler.

Bundan sonra bir başka peryoda giriyoduk. 1989'da gerçekleşmesi gereken siyasi seçimler öncesinde, FDR (Demokratik Cephe) 8 yıllık bir sürgün hatayından sonra ülkeye geri dönmüştü. FDR'in ülkeye dönüşünde geniş çapta destek gösterileri yapıldı. Hükümetin onları tutuklama tehditleri, halkın tepkisiyle karşılaştı. Onun için hükümet bu konuda birşey yapamadı.

FDR (Demokratik Cephe) bünyesinde 3 ayrı siyasi partiyi barındırıyordu. FDR'in geliştirdiği proğram FMLN'den destek gördü. FDR'in seçimlere katılmasını ve legal planda çalışabilmesinin şartlarını garanti altına almak istiyorduk. Seçimler öncesinde, seçimlere katılacak, bir koalisyon oluşturuldu. Bu koalisyonda; UNGO, (MNR)'den "Ulusal Devrimci Hareket" ZAMORA; MPSC'den "Halk Hıristiyan Sosyal Hareketi" ve ROLDAN PS'den "Sosyal Demokratlar" yer alıyordu. UNGO, (MNR) aynı zamanda FDR'nin lideriydi. Bu koalisyon seçim için oluşturuldu. Bu dönemde UDN (Redikal Sol Parti) de ülkeye dönüş yaptı. UDN, 70'lerde Hıristiyan Demokratlarla ittifak halindeydi. Bu yüzden olsa gerek, hükümet ittifak olduğu bir gücü, kendisine muhalefet görmeyi içine sindiremediğinden, UDN'nin ülkeye girişine karşı koydu.

Şartlar, bu örgütlerin seçim kampanyası yürütebilmesine el vermiyordu. Hükümet onların seçime katılmalarını engellemek için elinden geleni yapıyordu. Seçim kampanyasını buna rağmen yürütenler sık sık saldırılara ve tutuklanmalara maruz kalıyorlardı. Bu nedenledir ki; FMLN gelinen aşamada seçimlere katılmaktan vazgeçti. Seçimleri protesto etmeyi kararlaştırdı. Çünkü seçimlerde sahtekarlık yapılacağı gün gibi açıktı ve radikal-sol seçim koalisyonu'nun seçim kampanyası yürütebilme olanağı bile ortadan kaldırılmıştı.

Burada şunu belirtmek istiyorum; FDR ve FMLN bağımsız iki ayrı cephedirler. FDR, (demokratik Cephe) radikal sol bir cephedir. FMLN ise, Marksist Leninist çizgide bir cephedir. Fakat FMLN ve FDR herzaman ittifak halinde olmuşlardır.

Nitekim 1 Mart 1989'da Arenas Parti'sinden seçimlere katılan Alfredo Cristiani seçimleri kazandı. Arenas Partisi'nin ülkedeki aşırı faşist bir hareketle yakın ilişkisi vardı. Bize göre bu parti oligarşinin çıkarlarını temsil ediyordu. Bir çok gözlemci Arenas Partisi'nin seçimleri kazanmasını El Salvador halkı için büyük bir darbe olduğunu söylüyorlardı. FMLN ise, Arenas'ın seçimleri kazanmasını, kitleler açısından zafer olarak nitelendiriyordu. Çünkü halk, ABD'nin, El Salvador için geliştirdiği plana, Hıristiyan Demokrat'lara hayır diyerek karşı çıkmıştı. Arenas Partisi, ABD'nin desteğine sahip değildi. Bu da, yeni hükümetin ekonomik ve askersel alanda güçlüklerle karşılaşacağı demekti. Çünkü FMLN'nin, ekonomide açtığı tüm gedikler daha önce ABD'nin yardımıyla kapatılmaya çalışılıyordu.

Seçim sırasında, halkın büyük kesimi FMLN'nin transport boykotu yüzünden seçim lokallerine gidemedi. Halk, aksi taktirde seçimlere katılmak zorundaydı. Çünkü, oy kullananların kimlik kartları damgalanıyordu. Katılmayanlara baskı yapılıyordu. Boykotumuz halkın işine yaradı, araba olmadığı için seçim lokallerine gidemediklerini söyleyerek baskılardan kurtulabildiler. Fakat buna rağmen toprak sahipleri, işverenler araba tutup bir kısım halkı zorla oy vermeye götürdüler. Parayla satın aldıkları oylarla ve sahtekarlıkla seçimleri az bir prosenle kazandılar. Arena Partisi'nin iş başına gelmesiyle güçler iyice belirginleşti. Şimdi iki taraf vardı. FMLN'nin yanında yer almak veya faşistlerin uşağı hükümetin yanında yer almak vardı. Üçüncü bir yol yoktu. Çünkü eski hükümetten insanlar dahi yeni hükümetin faşist güçlerince öldürülüyorlardı.

Bu süreçte, FMLN Cristiani hükümetine bir öneri götürdü. Bu öneride serbest-özgür seçimlerin yapılmasını, FMLN'in de bu seçimlere katılması fakat silahını bırakma şartı getirilmemesi belirtiliyordu. FMLN gerçekten demokratik bir hükümet oluşturma süreci içerisinde elini halkın kanına bulamayan büyük işletme sahipleriyle ve silahlı kuvvetlerde yer alan fakat yeni oluşturulacak orduda (Halk Ordusu) yer almayı kabul eden ilerici askerlerle birlikte iktidara gelmeyi de kabul ediyordu. FMLN'nin bu önerisini hükümet ciddiye almadı. Diyalogları zaman kazanmak için kullanmaya başladılar. Cristiani Hükümeti bizimle El Salvador'da diyaloga oturmayı göze almadı ve Meksika'da görüşmeyi kabul etti.

Bu görüşmeden bir sonuç alınamadı, çünkü hükümet adına görüşmeye katılanların karar alma yetkileri bile yoktu. Silahlı Kuvvetlerin temsilcileri görüşmelerde yoktu. Fakat hükümet FMLN ile görüşmeleri sürdürmede istekli olduğunu gösterdi.

Aynı zamanda Cristiani hükümeti halka ve FMLN'ye karşı açık bir savaş başlatmıştı. Hükümetle bir kez daha görüşme kararı olmasına rağmen, görüşmelere anında karar alma yetkisine sahip hükümet temsilcilerinin ve silahlı kuvvetlerin temsilcilerinin katılması şartımız gerçekleşmediği için ikinci bir görüşme yapılamadı.

Ateşkes önerimiz de kabul edilmedi. Bütün bunları Cristiani hükümetinin gerçekte savaşı uzatmaktan yana olduğunu ve görüşmelerden kaçındığını ulusal ve uluslararası planda kanıtlamak için yaptık.

Bu dönemde hükümet güçleri bir sendikayı bastılar ve biri kadın 10 kişiyi öldürdüler, 40 kişiyi yaraladılar. Bu olay hükümetle diyalogta bulunmanın imkansızlığını herkese gösterdi.

Bundan sonra FMLN olarak, tam bir saldırıya geçtik. Bu süreç 11 Kasım 1989'dan günümüze değin süren bir süreçtir. Hükümet güçleri San Salvador'a dek gelmemize ve orada barınmamıza inanmak istemiyorlardı. FMLN, Cristiani'nin başkanlık sarayına bile saldırdı. Başkentte önemli stratejik askeri noktalara saldırılar düzenlendi. Başkentin dörtbir yanında fakir halkın barındığı gecekondu bölgeleri vardır. Bu bölgelerde adeta bir duvar oluşturduk. Bu dönemde hükümet güçlerine büyük zaiyatlar verildi. Başkente geliştirilen bu eylemlerin yanısıra 8 önemli şehirlerde de kontrol FMLN'nin elindeydi.

FMLN'nin eylemlerininin sonuçlrını anahatlarıyla şöyle sıralıyabiliriz;

FMLN"nin yürüttüğü silahlı mücadele sayesinde orduya büyük kayıplar verildi ve ordu çok zayıf düştü.

Samielt kentinde bir uçaksavar düşürüldü.

5 askeri havaalanı kullanılmaz hale getirildi.

3 askeri halikopter düşürüldü.

30 askeri panzer kullanılmaz hale getirildi.

Toplam ne kadar askerin öldürüldüğünü, sayıyla belirtmemiz olanaksız. Hükümet kayıplarını ve zayıf düştüğünü açıklamıyor. Bu yüzdendir ki, gazetelerin Başkent dışında kalan yerlere gitmelerine, durumu görmelerine izin vermiyor. Yine gazeteciler Başkentte fakir halkın oturduğu gecekondu bölgelerine sokulmuyorlar. Gazetecilerden FMLN'nin gücünü ve kendilerinin sivil halka karşı yaptıkları bombalamaları, katilamları saklamak için bu bölgelere girmelerine müsade etmiyorlar.

Hükümetin FMLN'yi birkaç terörist olarak tanıtma çabalarına karşın, FMLN gerçekleştirdiği eylemlerle ve silahlı mücadelesiyle yenilmez olduğunu, tek alternatif olduğunu halka kanıtladı. Hükümetin çok emin saydığı seçkin insanların kaldığı Charaton Oteline bile girdik. Bununla da FMLN'in istediği alana girebileceğini ispatladık. Halk bize güveniyordu. FMLN'ye halktan özellikle gençlerden kitlesel katılımlar oldu. FMLN'in taktiksel olarak villa bölgesini ve Charaton Oteli gibi yerleri eylem alanı yapması, hükümetin bu alanları kolay kolay bombalama riskini göze alamayacağındandır. Aynı baskınlar, işgaller, gecekondu bölgelerinde gerçekleşince hükümet acımasızca sivil halka saldırıyor, bombalıyordu. FMLN, her geçen gün önemli stratejik alanlara giriyor, eylemler gerçekleştiriyor. ABD ve bir kısım ülkeler elçilerini geri çekmek zorunda kaldılar.

Buralarda daha önce faşistlerin kullandığı bir yığın silah ele geçirdik.

Villa bölgelerine ve seçkin insanların, yabancı elçiliklerin oturduğu alanları işgal ettiğimizde girdiğimiz evleri talan etmedik, eşyalarına ve ev sahiplerinin canlarına dokunmadık. Bu insanlar böylelikle hükümetin bizi onlara tanıttığı gibi eşkiya-soyguncu olmadığımızı anladılar.

FMLN'nin mücadelesi sürüyor. Bu mücadele belki görüşmeler yoluyla, belki de FMLN'nin zorla iktidarı ele geçirmesiyle bir sonuca ulaşacak. Bunu şimdiden kestiremeyiz. Görüşmeler yoluyla bir çözüme varmak, halk yararınadır; çünkü halk bu savaşta çok acı çekti, çok kayıp verdi. Halkın dayattığı bu istem içindir ki, bizler görüşmeler yoluyla bir çözüme varmak istiyoruz. Bu, bizim silahlı mücadeleyi son aşamaya kadar, iktidarı zorla alana kadar yürütemiyeceğimiz anlamına gelmemelidir. Bizler, gelinen aşamada hükümetin dize getirilebilmesi şartının var olduğunu ve FMLn'nin gücünü kanıtladığını düşündüğümüz için bunu ileri sürüyoruz.

Soru- Nikaragua.....detant politilası

Silahsızlanma, özellikle tüm dünyanın silahsızlanması isteği bizler için de önemli bir bir istektir. Bunun içindir ki, bizler barışçı yollan, görüşmeler yoluyla bir çözüme varmak istiyoruz. Bu politikamız uluslararası arenada destek gördü. Hükümetin savaşçı çehresi bu yolla teşhir edildi. Fakat Tüm barış ve silahsızlanma çabalarına karşın, ülkemizin bir başka ülke tarafından işgale, saldırıya maruz kalmamasını garantiye alamayız. Bunun içinde hazırlığımzı yapıyoruz. Ayrıca her ülkenin iç meselesini, kendi şartlarını uygun düşen metodlarla halletmesini zorunluluk olarak görüyoruz.

Sözü edilen AİRAS planına gelirsek, bu konuda El Salvador'un özel bir konumu varFMLN'nin gücü ülke dışında değil, bilakis ülke içindedir. Ülkede doğmuş, ülkede gelişmiş, orada mücadele vermiştir. Nikarugua için aynı şeyleri söyleyemeyiz. AİRAS PLANI, Central Amerika'da yaşanan problemleri, Avrupa muhalefetinin istediği doğrultuda çözüme ulaştırmak için oluşturuldu. Fakat pratikte amaç Nikaragua'yı tüm dış destenten izole etmeye yaradı. ABD ise, Honduras'ta, Nikaragua'ya karşı savaşan karşı devrimcilere yardımı sürdürüyor fakat Nikaragua'ya dışarıdan desteğe bu planla karşı çıkılıyor. ABD, El Salvador'daki hükümetlere silah, para, danışman desteği vermiştir. Bizler için, başka ülkelerin "kendi iç problemleridir" savıyla FMLN'ye yardımı engellemek için anlaşmaya varmaları önemli değildir. Biz bu işi kendi özgücümüzle yapıyor, buna güveniyoruz. Fakat ABD, El Salvador hükümetine yaptığı desteği çekerse hükümet çok kolay yıkılacaktır. Onlar dış desteğe muhtaçtırlar, bununla ayakları üzerinde durabiliyorlar, biz değil.

Airas planında yer alan bir şarta göre Nikaragua, FMLN'ye yardım etmekten vazgeçecektir. Bu planın amacı Orta Amerika'ya barış getirmekten ziyade Nikaragua'yı yanlız bırakmaktır. Bu planın öncülerinden Oskar Airas'ın kendisi bile buna uygun davranmamaktadır. Oskar Airas'ın evinden birkaç metre uzaklıkta Nikaragua düşmanı karşı devrimcileri tedavi merkezi olan bir savaş hastanesi vardır. Bu hastane ABD'nin bir üssü durumundadır. Bu plan ciddiyetten uzak, gerçek dışı bir plandır ve bölgedeki sorunlara çözüm değildir. Kendi sorunlarımızı kendimiz halletmeliyiz. Süper güçler arasındaki silahsızlanma görüşmeleri ve dünyada hüküm süren yumuşama politikası ABD'nin Orta Amerika'ya veya El Salvador'u işgal etmesi riskini azaltmakla beraber bunun böyle olmayacağı da garanti değildir. ABD bunu yapmaya elverişlidir.

ABD'nin bölgeye müdahalesi, çelişkileri tırmandıracaktır. Guetemala'da önemli bir gerilla gücünün varlığını hatırlatmak istiyprum. Bölgede var olan gerilla güçlerinin ortak düşüncesi, ABD'nin bölgeye müdahalesine hiçbir şekilde izin vermemektir.

ABD'nin bunu kolay kolay yapabileceğine ihtimal vermiyorum. Böyle bir müdahalede iç savaş başka bir karekter alacaktır. Tüm halk hatta ordunun büyük kesimi bir dış müdahaleye karşı koyacaktır. Bu durumda bölgedeki güçler El Salvador'u yardım etmek hakkına sahip olacaklardır.

Soru- Gazetemiz aracılığla Kürdistan halkına iletmek istediğiniz bir mesaj var mı?

Bizim için, Kürt halkının mücadelesi haklı ve anlamlı bir mücadeledir. Hiç kimse bir halkın kendi ülkesine sahip çıkmasını engelleyemez. Hiç kimsenin Kürt halkının vatanını kendi arasında paylaşmaya hakkı yoktur. Bu paylaşma hangi şartlarda olursa olsun durumu değiştirmez. Hiç kimsenin Kürtlere, Kürt olmalarından dolayı baskı uygulamaya hakkı yoktur. Kürdistan'ı, emperyalistler bölüp başka ülkelere sundular. Aynı durumda bizler olsaydık, sizlerin sahip olduğu inançla, azimle mücadele ederdik. Kürt halkının mücadelesinin gelişmesini çık önemli görüyoruz. Bizlerin tecrübeleri ve bizde var olan birlik deneyinin sizlerin mücadelesinde de bir anahtar rolü oynamasını diliyoruz. Kendi tecrübelerimiz ve yaşanan başka tecrübeler, zaferin sadece birlikte kazanılacağını kanıtlamıştır.

Sizlerin, devrimci güçlerin birlikteliğini arzuluyoruz. Aranızdaki çelişkilerden düşman güçlerin yararlanmasına fırsat verilmemesini diliyoruz.

Sizlere mücadelenizde başarılar diliyoruz. Er veya geç kazanacağınıza inanıyoruz. Dünyadaki haksızlıklara son vermek, özgürlük için savaşmak bizlerin ortak amacıdır.

Sizden, mücadelemizi desteklemenizi diliyoruz. Bu da ancak sizlerin güçlenmesiyle mümkün olur. Kürt halkına sizin aracılığınızla en içten selamlarımızı ve başarı dileklerimizi yolluyoruz.

Teşekkür ederiz.

MUSUL'DAN SONRA AZERBAYCAN SENARYOSU

Şiyar

Türkiye'de politik çevrelerin, bir çok konuda -özellikle insan hakları konusunda- dar görüşlülüğüne rağmen, savaş senaryoları üretmekdeki kapasiteleri şaşırtıcı biçimde gelişkindir. Ne var ki, işlenen bu senaryoların gerçek nedenlerine değinmek pek akla gelmemektedir. Böylesi bir ortamda, birileri tarafından yaratılan senaryolara herkes elini iyi ya da kötü sürmektedir. Biz de burada bir elimizi işlenen bu senaryoya sürerken, diğer elimizi de tarihe vermeyi daha uygun ve gerçekçi gördük. Zira işlenen bu senaryolar -Musul ya da Azerbaycan- bugünün değil, eski, küllenmiş bir hesaplaşmanın yeniden açığa çıkartılmasıdırlar. Bu yapılarıyla, oldukça ciddi ve tehlikeli görünümleri vardır.

Bugün Kafkasya'da süren olayların senaryoları, gerçekte I.Dünya Savaşının sonuna, Sovyet Devriminin çalkantılı günlerine uzanmaktadır. Sovyetlerde, iç savaş sırasında, Kolçak ve Denikin ordularını destekleyen Batı'lı güçler, diğer taraftan Kafkasya'da yaşanan ulusal çalkantılar içinde çıkış yolları aramaktaydılar. Merkezde Sovyet Devriminin yerleşmesi halinde, çevre halkların, bir sorun olarak sürekli yaşatılması için çalışmalar yapmışlar ve İngiltere öncülüğünde, Türkiye ve Sovyetler arasında tampon devletler kurulmasına çalışmışlardı. Ancak, bunun için Türkiye'nin onayını almak gerektiğini düşünen İngilizler, yeni Türk yönetimiyle ilişkileri soğuk gibi görünse de, bu konuda görüşme yapmaktan vazgeçmemişlerdi. Bu ilişkilerin en önemlilerinden biri 1922 yılında Lozan görüşmeleri sırasında yapılmıştır. Sovyetlerde şok etkisi yaratan, Türkiye'nin Batı yanlısı tutumu karşısında, ilişkilerde bir gerginlik görülmüş ve Türkiye, böylesi bir ortamda, Kafkasya'daki anti-bolşevik akımlarla görüşme yapmaktan çekinmemişti. 14 Aralık 1922'de, Azerbaycan temsilcisi Toptacıbaşı ve Türkistan Müslümanları temsilcisi Mustafa Çakaiev'in İsmet Paşa ile yaptıkları görüşmeler, İngilizlerin Kafkasya'da tampon bölge oluşturma planlarının bir parçasıydı. Diğer taraftan İngilizler bu planın bir parçası olarak, Baltık devletlerinden Estonya ile sıkı bağlar kurmuştu. Ancak, bu görüşmeye rağmen, Türkiye'nin fazla ileri gittiğini ileri süremeyiz. Zira coğrafik konumlarla birlikte politik durum, böylesi bir senaryoda Türkiye'ye çok şey kaybettirebilirdi. Henüz sağlam temellere oturmayan ve savaş yarasını sarmayan Kemalist rejim, İngiliz oyunu içine düşmemeye özen göstermiş, ama öte yandan Sovyetlere karşı da gözdağı vermekten uzak durmamıştır. Nitekim bu görüşmelerden çok sonraları, 8 Ocak 1923'te, İsmet Paşa "Türkiye'nin bugünkü durumunun Azerbaycan'ı Ruslara karşı desteklemesinin mümkün olmadığını" söyleme gereği duymuştu. Tüm bu ilişki zincirine Fransız devlet arşivlerinde raslamak mümkündür.

Peki, bugün durum nedir? Türkiye bir Azeri macerasına atılabilir mi?

Dışarıda, Amerikan istihbarat dairelerinin son olaylarla ilişkin olarak, Türkiye'yi gündeme sokmak istemeleri tesadüfi değildir. Özellikle eski CİA yöneticilerinden Graham Fuller'in yaptığı açıklamalar, bizi bu konuda tarihin eski sayfalarına geri götürmeye zorlamıştır. Üstelik, Azerbaycan ve Kafkasya sorununda Türkiye, İran ve Sovyetleri aynı masaya koyup değerlendiren görüşlerin, eski bir CİA ajanından gelmesinin ayrı bir öneminin olması gerektiği kanısındayız. Çünkü bu kişiler, işlenen "senaryoların" birinci dereceden tanıklarıdırlar. Emekli olduktan sonra, yer yer böyle imalı ve ilginç açıklamalarda bulunurlar. Yukarıda değindiğimiz ve bizim tarihimizde pek az bilinen ilişki zinciri, bu tip senaryoların hala gündemde olduğu imajını yaratmaktadır. Gerçekten de, bugün, İngiltere'nin birinci derecedeki aktif rolünü elinden alan ABD'nin, Kafkasya'daki uluscu gelişmelere Sovyetlerin bir iç sorunu olarak bakıp değerlendireceğini sanmak biraz saflık olacaktır. ABD bugün, Kızıl Ordunun müdahalesini "anlayışla" karşılasa da gelişmelerin önünün alınamaması karşısında, başka bir tavra girmeyeceğinin, hiç bir garantisi yoktur. Bu nedenle Türkiye, öteden beri, bölgede daha aktif roller üslenmeye hazırlanmaktadır.

Başlangıçta Batı tarafından desteklenen Ermeni hareketinin, giderek iki ulusun (Azeri-Ermeni) çatışması haline dönüşmesi karşısında, yine aynı ülkeler daha dikkatli davranmak gereğini duymuşlardır. Çünkü yumuşama halindeki Sovyet sisteminin, kapitalizm için geniş olanaklar yaratacağını bilmektedirler. Böylesi bir "altın çağ"da, gerginlikleri çok tehlikeli boyutlara vardırmanın doğuracağı sakıncalar da mevcuttur. Her şey yoluna girmişken yeni "Stalin"ler yaratmanın anlamı yoktur. Batı şimdi, ne yeni Honnekerlerden ne de yeni Çavuşeskulardan korkmamaktadır. Bu tiplerin sosyal dayanakları yıkılmıştır. En çok yeni "Stalin"lerin ortaya çıkacağından korkmaktadır.

Bizce Batı'nın, Sovyetlerde, işe önce Ermenistan'dan başlaması raslantı değildir. Sovyet cumhuriyetleri içinde yosuzluğun, rüşvetin, kaçakçılığın en yoğunlaştığı yer olan Ermenistan, uluslararasına yayılmış Ermeni toplumunun da yardımıyla, Sovyetlerin bir "Zayıf halkası" durumuna getirilmiştir. Ermenistan bu haliyle, içerde, Sovyet sistemine hergün problemler yaratacak hastalıklara sahiptir. Çünkü bu hastalıklar, reform hareketini daha çok liberalleştirmeye doğru zorlayacaktır.

Çeşitli devletler, işte bu "zayıf halka"ya demokrasi adına böylesi tehlikeli müdühalelerde bulunmaktadırlar. Dünyanın değişik bölgelerine yayılmış Ermenilerle birlikte Azeriler, Gürcüleri ve diğer Kafkas kökenli halkları değişik kılıflarda seferber etmenin gerisinde yatan bu nedenlerdir.

Batı'nın bu girişimi mümkünken, Türkiye'nin hangi ulusal değerlerle bu senaryoda rol alacağını kestirmek pek mümkün olmamaktadır. Dolayısıyla başka güçlerinde bu oyun içinde yer aldığı bilmece olmaktan çıkmıştır.

1 Şubat 1990

Yazışma Adresi:
Box 34055
100 26 Stockholm/Sweden

Postgiro
Héviya Gel-149796-5
Stockholm/Sweden

Abone şartları:
Bir yıllık-35 DM.
120 isveç Kronu

Författares Bokmaskin
Stockholm, 1990